

Lopen kunnan sivistyslautakunnalle

LAUSUNTO PERUSOPETUKSEN PALVELUVERKON MUUTOKSEN VALMISTELUUN LIITTYEN

OAJ:n Lopen Opettajat ry on tutustunut perusopetuksen palveluverkon muutosesitykseen.

Näemme tärkeänä, että asiasta päätettäessä otetaan huomioon seuraavat asiat:

Koulujen lakkauttamista suunniteltaessa on huomioitava, ettei irtisanota ketään vakituisessa virassa tai toistaiseksi valitun tuntiopettajan tehtävässä olevaa opettajaa. Opetushenkilöstöä tulee kuulla mahdollisessa uudelleensijoittamistilanteessa. Lopettavien koulujen opettajia on pyrittävä kohtelemaan tasapuolisesti, vaikka lopettamiset tapahtuvat eri aikaan. Tasapuolisuus esimerkiksi uuden sijoituspaikan valintamahdollisuuksien osalta.

Henkilöstöä tulee tiedottaa päätöksistä ja niiden toimeenpanon aikataulusta.

Muutosprosessin aikana tulee huolehtia henkilöstön työhyvinvoinnista.

Lisäksi on varmistettava, että Lopella on riittävät resurssit laadukkaan perusopetuksen järjestämiseksi.

Lopella 2.12.2024

OAJ:n Lopen Opettajat ry:n hallitus



Marianne Virtanen

puheenjohtaja



Mira Markkanen

sihteeri

Lopen kunta
Sivistystoimiala
Yhdystie 5, 12700 Loppi

LAUSUNTO PERUSOPETUKSEN PALVELUVERKON MAHDOLLISESTA MUUTOKSESTA

Yhdistyksemme pitää tärkeänä, että päätöstä tehdessä huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista kunnan strategian mukaisesti.

On huomioitava henkilöstön riittävä toimeentulotason säilyminen ja taattava riittävät resurssit työn suorittamiseen jatkossa.

Huolehditaan myös kunnan strategian mukaisesta pito- ja vetovoimasta työpaikkana.

Loppi 11.12.2024

Lopen ja Hausjärven JHL ry


Mari Seppälä

puheenjohtaja


Seija Lindström

sihteeri

Joentaan koulun vanhempaintoimikunnan kannanotto liittyen Joentaan koulun lakkauttamisesitykseen

Tämä on Joentaan koulun vanhempaintoimikunnan kannanotto esitykseen, jossa valmistellaan Joentaan koulun lakkauttamista ja oppilaiden siirtämistä Lopen yhtenäiskouluun elokuusta 2026 alkaen. Kannanotossa kursivoidulla esitetyt tekstit ovat suoria lainauksia vastauksista, jotka saatiin vanhempaintoimikunnan toteuttamaan kyselyyn marraskuussa 2024. Vastaajia oli 57 kappaletta ja suorat lainaukset antavat aidon kuvan alueen asukkaiden mielipiteistä asiaan liittyen.

Esitys Joentaan koulun lakkauttamisesta perustuu virheellisiin laskelmiin – ”Eihän tässä nyt vaan olis päässy käymään niin että tällä kertaa on asioista päättävillä lipsahtanut omiin peruskoulun todistuksiin uskonnossa 10 mutta laskennossa 4?”

Joentaan koulun vanhempaintoimikunta on kiinnittänyt huomiota laskelmien sisältöön ja laskelmien pohjana käytettyihin lukuihin. Laskelmat ovat mielestämme huolimattomasti laadittuja alkaen esityksen pohjan laatineen konsultin laskelmista, joiden pohjalta tehtyä esitystä on pidetty yllä. Vaikka joitain tarkennuksia laskelmiin on sen jälkeen tehty, on niissä siitä huolimatta edelleen käytetty mielestämme vääriä lukuja ja sitä kautta tuotettu vääriä käsityksiä syntyvistä kustannussäästöistä. Virheellisesti laadittujen laskelmien perusteella esitetyt kustannussäästöt koulun lakkauttamisesta eivät ole niin merkittäviä kuin on väitetty. Säästöt voivat jäädä hyvinkin pieniksi tai niitä ei synny lainkaan. Huomio kiinnittyy ensimmäiseksi näihin laskelmien kohtiin, mutta myös muita puutteita niissä on nähtävissä:

- Info- ja kuulemistilaisuus 13.11.2024 esitysmateriaalin sivu 63 (otsikoitu Joentaka->Yhtenäiskoulu 2026/Arvio säästöistä) antaa ymmärtää, että Joentaan koulun lakkauttaminen johtaisi 155 000 € säästöön vuositasolla koulun opetushenkilöstön palkkakulujen poistumisen vuoksi. Toisaalla on kerrottu, että koulujen lakkauttaminen ei johda opetushenkilöstön irtisanomiseen, vaan opetushenkilöstö siirretään muihin kouluihin. Opettajia tarvitaan sama määrä varsinkin silloin, jos oppilaiden siirron jälkeen yhtenäiskouluun joudutaan muodostamaan lisää opetusryhmiä. On siis tosiasioiden vastaista väittää, että tämä olisi säästöä kunnalle, koska todellisuudessa sama kulu vain siirtyisi toisen koulun kustannuspaikalle ja säilyisi siten edelleen Lopen kunnan sivistystoimialan kuluna.
- Mainituksessa esityksessä (sivu 73) kerrotaan myös, että Joentaan koulun lakkauttaminen tuottaisi 4820 € säästöt vuositasolla kouluruokailun kuljetusten kustannuksista, kun tämä pudotuspaikka jäisi pois. 13.11. infotilaisuudessa kerrottiin, että aterioiden kuljetuskustannukset pysyvät samoina, vaikka pudotuspaikkoja vähennetään. Näin ollen tuota 4820 € säästöä ei ole ainakaan 13.11 annetun tiedon valossa tulossa, joten laskelma antaa väärää tietoa.
- Kun edellä mainitut virheet korjataan laskelmiin, niin Joentaan koulun lakkauttamisesta saatavat säästöt ovat vain 32 600 € vuodessa
- Info- ja kuulemistilaisuus 13.11.2024 esitysmateriaalin (sivu 40) kohta Perusopetuksen nettokustannukset euroa/oppilas perustuu kunnan tilinpäätökseen, josta uusimpana saatavilla on vuosi 2023, jolloin Joentaan koulussa oli vielä 3 opettajaa. Vuonna 2024 (syksystä lähtien) opettajia on enää 2, joten vuoden 2023 tilinpäätöksen luvut eivät kuvaa ajantasaista tilannetta nettokuluista oppilasta kohden eikä sitä voi käyttää asianmukaisena perusteluna lakkauttamiselle.

Toiseksi kunnan esittämät vaihtoehdot talouden tasapainottamiseksi ovat olleet vähäisiä, ja esitykset on tehty ilman kunnollisia vaihtoehtolaskelmia tai ilman muiden mahdollisten säästökohteiden kartoittamista. Vastuullinen ja asianmukainen kunnallinen päätöksenteko edellyttää huolellista kaikkien mahdollisten vaihtoehtojen kartoittamista ja valintojen tekemistä niiden pohjalta.

Olemme esittäneet omia vaihtoehtolaskelmiamme ja vaihtoehtoisia säästöedotuksia Joentaan koululla 2.12.2024 järjestetyssä kuulemistilaisuudessa. Vaihtoehtoiset esityksemme osoittavat, että halutut säästöt on mahdollista saada varmemmin ja helpommin tekemällä sopeutuksia taajamakouluissa kyläkoulujen lakkauttamisen sijaan.

”Koulujen esitetty lakkauttamisjärjestys on erikoinen, koska Joentaka on ennusteiden mukaan ainoa kyläkoulu, jonka oppilasmäärä olisi kasvussa. Miksi kasvava koulu halutaan ylipäätään lakkauttaa ja miksi ensimmäisenä?”

Pitenevät koulumatkat kuormittavat perheitä

Selvityksemme mukaan Joentaan koulun oppilaiden koulumatkat pitenevät merkittävästi, mikä vaikeuttaa perheiden arkea. Monet ovat huolissaan koulutien turvallisuudesta. 20 vastaajaa kertoo lastensa koulumatkan pitenevän huomattavasti ja pitenevä koulumatka aiheuttaa perheissä jo nyt pohdintaa siitä, miten lapset saadaan kouluun ajoissa ja turvallisesti, jos koulukyydin kriteerit eivät täyty:

”Lasten elämä vaikeutuisi huomattavasti koulumatkan pidentyessä merkittävästi ja huoli koulutien turvallisuudesta olisi jokapäiväistä.”

”lapset ei voisi itsenäisesti kulkea alaluokille -> säättöä ja härväystä”

”Lapseni koulumatka muuttuisi ja tulisi vielä enemmän vaarallisia tien ylityksiä, kun kilometrimäärä koulukuljetukseen ei täyty.”

”Paikkakunnan vetovoimaisuus heikkenee ja alueella olevien ihmisten arki vaikeutuu. Lisäksi lapset joutuvat kulkemaan kirkonkylän kouluun vilkasliikenteisen tien 132 yli, joka on riski onnettomuuksien kannalta”

”lasten koulumatka pitenee moninkertaisesti eivätkä he enää voi kaikkina päivinä kulkea itsekseen kuten Joentaan koululle kulkevat (koulumatka olisi noin 4 km eli liian pitkä käveltäväksi eikä talvella/sateessa pyöräily ole vaihtoehto). Tästä seuraa, että heille pitää järjestää kyyti ja kuka lapsia kuskaisi, kun vanhemmat käyvät töissä?”

”Sitten pitää kyyditä lapsenlapset kirkolle, kun eivät saa kuljetusta.”

”Aivan kohtuuton matka kulkea.”

”Koulumatkasta tulisi vaarallisempi. Meidän kohdalla koulukuljetusta ei saisi, matka jää hieman vajaaksi. Lapseni joutuisi kulkemaan pitkiä matkoja yksin. Vanhempien työn puolesta emme pysty kuljettamaan lasta itse. Mielestäni tie 132 pitäisi luokitella vaaralliseksi 1-6lk, eikä 1-2lk”

Infotilaisuudessa 13.11.2024 kunnan huomio koululaisten koulumatkojen suhteen oli kuljetuskustannuksissa ja lain sallimissa aikarajoissa pysymisessä. Huomautamme, että perusopetuslain aikaraja, jonka mukaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään 2,5 tuntia/päivä, on kuitenkin todella pitkä eikä kunnan laadullisena tavoitteena saa olla vain aikarajoissa pysyminen. Jokainen voi oman lapsensa kohdalla ajatella, millaiseksi lapsen arki muodostuu, jos hän koulupäivänsä lisäksi viettää 2,5 tuntia taksissa tai sitä odotellessa – kovin paljoa perheen yhteistä aikaa,

kavereiden kanssa oloa tai harrastuksia ei enää päivään mahdu. Kunnan tavoitteeksi pitää ottaa mahdollisimman lyhyiden koulumatkojen takaaminen kaikille oppilaille.

Tiedetään myös, että pitkällä koulukuljetusmatkoilla on merkittäviä negatiivisia vaikutuksia lasten ja nuorten arkiliikuntaan, kuntoon ja hyvinvointiin. Näitä vaikutuksia ja niiden merkittävyyttä ei pidä sivuuttaa. Koulun lakkautus vähentää varmasti pyörällä ja jalan kuljettujen matkojen määrää merkittävästi. Koululaisten ja perheiden elämänlaadun kannalta tärkeintä on, että koulumatkat ovat mahdollisimman lyhyitä ja turvallisia –kuljetaan ne sitten jalkaisin, pyörällä tai koulukyydeillä.

Houkutteleeko alue uusia asukkaita vai lähtevätkö nykyisetkin, jos Joentaan koulu lakkautetaan?

93 % kyselyyn vastanneista ilmoittaa uskovansa Joentaan kyläkoulun lakkauttamisella olevan vaikutusta Joentaan/Sajaniemen/Hirvijärven alueen houkuttelevuuteen asuinalueena. Kyläkoulun lakkauttaminen voi heikentää kunnan vetovoimaisuutta ja vähentää lapsiperheiden halukkuutta muuttaa alueelle. Kyläkoulut ovat monelle perheelle tärkeä syy muuttaa Lopelle ja kyläkoulun lakkauttaminen voi olla monelle viimeinen niitti, jonka jälkeen muutetaan muualle:

”Lapsemme joutuisivat tulevaisuudessa isoon kouluun pienen kyläkoulun sijaan. Meidän perhe on tehnyt päätöksen, että Kirkonkylän kouluun lapsemme eivät mene, varsinkaan jos luokkakokoja kasvatetaan, joten keksimme jonkin muun ratkaisun ennen sitä. Toivottavasti tämä ei tarkoita pois muuttoa.”

”Ainut syy miksi en ole vielä muuttanut nykyisestä asunnosta on ollut lasten koulunkäynti. Jos koulu vaihtuu, voin alkaa etsiä uudempaa asuntoa muualta.”

”On täysin järjenköyhää tuhata rahaa vuositolulla ja alkaa sitten säästämään lapsista kun paska on jo housussa. Lapset ovat kuitenkin tämänkin kunnan/kylän tulevaisuus, näillä säästötoimilla ajetaan lapsiperheet ja nuoret muuttamaan muualle”

”---[jos kyläkoulu säilyy] olisi mahdollista saada oma lapsi perheineen muuttamaan kuntaan.”

”Tiedän useita lapsiperheitä, joiden päätös muuttaa Lopelle on pohjautunut kyläkoulun olemassa oloon ja kunnan aiempaan kantaan säilyttää kyläkoulut ja ylläpitoon kylien elinvoimaa.”

”Itse uskon, että tämä on se hetki kun Loppi voi erottautua edukseen säilyttämällä kyläkoulun, kun muualla niitä lakkautetaan. Tämä on tärkeä tekijä kunnan houkuttelevuudessa. Ja toki säästöt pitää jostain saada. Nyt kuitenkin vaikuttaa siltä, että kunta ei edes tee kunnollisia vaihtoehtolaskelmia, vaan on mielessään päätöksen jo tehnyt. Toivon todella että kunnanvaltuusto katsoo pidemmälle tulevaisuuteen.”

Tärkeää on myös huomioida, että Joentaan alueella asuu väestöä, jonka keskimääräiset verotettavat tulot ovat kunnan keskimääräisi verotettuja tuloja selkeästi korkeammat (postinumeroalueista Lopella Kormu ja Joentaka ovat kärjessä). Onkin myös huomioitava, että alue, joka on tarpeeksi lähellä kuntakeskusta, mutta jossa on mahdollisuus tarpeeksi isoihin pihoihin ja omaan tilaan ja omaan kyläkouluun, on ollut houkutteleva paikka asua tietyn tyyppiselle väestölle. Lakkautuksen seuraukset voivat olla myös tästä näkökulmasta karut: kunnan kyky houkutella keskituloisia tai ylempien tuloaluokkien asukkaita heikkenee. On tärkeää myös huomata, että koulun lakkauttaminen voi tyrehtyttää omakotitalojen kaupan alueella ja myös paluumuuttajien virran. Paluumuuttajat usein hakeutuvat paikoille, joissa ovat isovanhemmat lähellä/muuttavat omille kotitiloilleen. Koulun

lakkauttaminen voi vaikuttaa negatiivisesti siis nimenomaan tähän kehitykseen. Tämän seurauksena myös isovanhemmat voivat muuttaa pois paikkakunnalta ja negatiivinen kierre ja lakkautuksen seurannaisvaikutukset pahenevat.

Joentaan koulun lakkauttaminen ei vastaa vanhempien toiveisiin

Kyselyssämme selvitimme, mitä alueen vanhemmat arvostavat lapsen koulussa. Tuloksista huomaa, että ylivoimaisesti eniten arvostetaan sitä, että koulun opettajat tuntevat kaikki oppilaat. Tämä on taattua kyläkoulussa, mutta sitä ei ole välttämättä mahdollista saavuttaa isommassa koulussa. Lyhyet koulumatkat ja koulun metsäinen pihapiiri, joka tarjoaa rajattomat mahdollisuudet leikkiin ja luonnossa olemiseen, nousevat myös kyselymme kärkeen.

Tärkeä huomio on, että kyselymme vastanneet eivät yksiselitteisesti jaa niitä käsityksiä, jotka Info- ja kuulemistilaisuudessa 13.11.2024 esitettiin etuina, jos Joentaan koulun oppilaat siirretään Lopen yhtenäiskouluun. Alueen vanhemmat eivät arvosta sitä, että oppilaat ovat samanikäisten ryhmissä, koska eri ikäisten lasten kanssa toimiminen tarjoaa paljon hyvää molemmille osapuolille: vanhempien lasten myötätunto nuorempia ja taitamattomampia kohtaan kasvaa ja he oppivat huolehtimaan pienemmistään sekä huomioimaan heidät omassa toiminnassaan. Nuoremmat lapset puolestaan oppivat paljon taitoja ja tietoja vanhemmilta lapsilta. Ryhmässä olemisen dynamiikka vastaa siten tilannetta perheissä, joissa väistämättä on eri ikäisiä lapsia.

Monipuolisia ja nykyaikaisia oppimisympäristöjä, tarkoitetaan niillä sitten digitaalisia oppimisympäristöjä tai fyysisiä koulun tiloja, ei nähdä kunnan tavoin kovin tärkeinä. Seuraava kaavio kiteyttää alueen vanhempien ajatukset siitä, mikä lapsen koulussa on tärkeää ja mikä vastaavasti ei sitä ole:

Kunnan selvityksissä kyläkouluista maalataan mielestämme jossain määrin kuvaa takapajuisina sekä lasten oppimisen ja sosiaalisten taitojen kannalta kehoina paikkoina. Opettajilla ja alueen asukkailla on kuitenkin myös toisenlaisia kokemuksia:

” Meiltä on seitsemän lasta käynyt Joentaan koulua. Yläasteella opettajat ovat aina kehuneet Joentaan koulusta tulleita oppilaita.”

Joentaan koulu – lähellä, luova ja luotettava

Kyselyssämme ilmenee myös huomattavaa epäluottamusta Lopen yhtenäiskoulua kohtaan. Koulun mainetta ei pidetä hyvänä, ja siellä onkin ollut kiusaamista, turvattomuutta ja väkivaltaa, joiden vuoksi koulu on ollut Ylen uutisissa asti. Tämä aiheuttaa vanhemmille huolta ja pelkoa lasten turvallisuudesta:

”Lapsille tulisi hakea uutta koulupaikkaa joko Läyliäisistä tai Riihimäeltä. Ja nämä ovat ainoat vaihtoehdot, koska Lopen kiusaamisesta kuuluisaan kouluun lapseni eivät mene”

”Täytyy pohtia mahdollisuuksia mennä ennemmin Läyliäisten kouluun tai Riihimäelle kuin Lopen yhtenäiskouluun, jossa kiusaaminen nousee koko ajan esiin.”

” Lasten koulumatka pitenee ja luokkakoko kasvaa reilusti isommaksi joka varmasti huonontaa yksilö tasolla opetuksen laatua. Täysin selvää on myös kaikenlainen kiusaamisen ja syrjinnän lisääntyminen ison porukan myötä ja tälle valitettavasti nykymaailmassa opettajat / koulun henkilökunta ei mahda mitään.....”

”Kirkonkylän koululla ei pystytty järjestämään tänä vuonna kiusaamisen vastaista päivää, koska opettajat olivat unohtaneet sen aluksi ja sitten oli tullut sairaspöissaoloja, joten tapahtuma peruttiin. Näin siis panostetaan Kirkonkylällä kiusaamisen vastaiseen työhön.”

Lopuksi

Edellytämme, että kunta ottaa vakavasti Perusopetuslain kohdan 3 a § (11.3.2022/163), jonka mukaan perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Olemme edellä esittäneet monia huomioita, jotka osoittavat, että esitys, jossa valmistellaan Joentaan koulun lakkauttamista ja oppilaiden siirtämistä Lopen yhtenäiskouluun elokuusta 2026 alkaen, ei ole Joentaan koulua käyvien lasten edun mukainen.

Kunnan talouden tasapainottamiseksi kunnan tulee laatia kunnolliset vaihtoehtolaskelmat ja kartoittaa kaikki muut mahdolliset säästökohteet. Jos valmistelua kuitenkin halutaan jatkaa, niin se on aloitettava uudelleen huolellisella laskelmien laatimisella. Esityksen pohjana olevissa laskelmissa on hämmentävän paljon virheitä, epätarkkuuksia ja puutteita. Mielestämme konsultin esitys on jo alun alkaen lähtenyt viemään asian käsittelyä vain yhteen suuntaan.

Esitystä on vaikea nähdä myöskään Lopen kunnan strategian mukaisena. Strategiassaan Lopen kunta nimeää visiokseen elämisen ja yrittämisen unelmien mahdollistamisen luonnon keskellä ja yksi osa-alue tässä on taajamien ja kylien elinvoiman vahvistaminen. Kuten olemme edellä tuoneet esiin, esitys toteutuessaan

- heikentää perheiden elämänlaatua ja vaarantaa lapsien turvallisuuden.
- vähentää Lopen kunnan houkuttelevuutta asuinpaikkana ja aiheuttaa mainehaittaa, jolloin uusien asukkaiden houkuttelu muuttuu vaikeaksi
- voi edistää nykyisten asukkaiden muuttamista pois Lopelta

Nämä puolestaan johtavat Lopella pieneneviin asukasmääriin, kunnan elinvoiman katoamiseen ja kunnan tulojen kuihtumiseen.

Ehdotamme että esitys hylätään Joentaan koulun osalta nyt. Koulun lakkauttaminen ei tuota tarvittavia säästöjä.

Tilanteen tarkastamiseksi voidaan luoda kolmen vuoden tarkastelujakso, jolloin arvioidaan oppilasmäärät, henkilökunnan tilanne, rakennusten kunto sekä ajantasaiset taloustiedot Joentaan koulun osalta. Tällöin asiaa on tutkittu ja siihen on perehdytty asian vaatimalla tarkkuudella.

17.12.2024

Joentaan koulun vanhempaintoimikunta

Kannanottoa kannattavien nimet

Tytti Pyykkönen-Ravantti

Minna Kerovuori

Pertti Saxen

Teppo Kääriäinen

Jaana Koivukoski-Mäkinen

Kirsi Aaltonen

Aini Nortamo

Viivi Lukkala

Petri Lukkala

Susanna Rautio

Taina Laine

Juha Hatakka

Anne-Maria Hassel

Armi Ratilainen

Jaana Salmi

Hanna Bolenz

Jarkko Jokelainen

Matyas Taba

Esa Aaltonen

Emilia Orava

Liisa Lönnblad-Saxen

Tuula Lilja

Nieminen Pilvi

Piia Siven

Tuija Lohkovaara

Catarina Siven

Eero Alho

Juhani Kerovuori

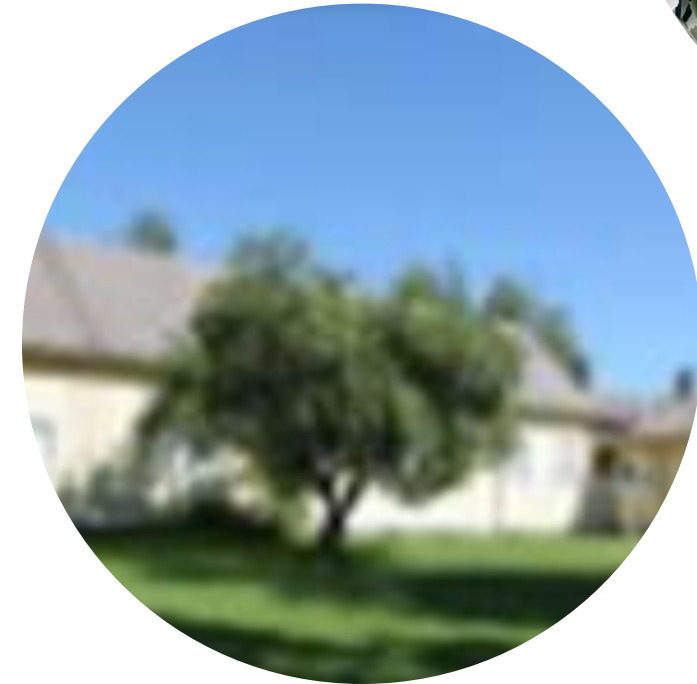
Marjaana Kvist-Frowein

Sanna Kallela
Niina Salonen
Jyri Ravantti
Mikko Salonen
Kirsti Uuttu
Sanni Taba
Hanna Metsärinne
Riku Metsärinne
Jyrki Ravantti
Leena Ravantti
Anne Malin
Minna Koskinen
Marja kerovuori.
Heikkilä Jenna
Heidi Saxen
Pasi Aalto
Marko Kosamo

Perusopetuksen palveluverkon muutos ja Joentaan koulu


2.12.2024

Joentaan koulun vtk ja Joentaan
kyläyhdistys



Emme kannata koulun lakkautusta: Keskeiset argumenttimme

- Joetaan koulun oppilasmäärä on kasvamassa, mikä kertoo alueen houkuttelevuudesta. Tästä näkökulmasta lakkautusehdotukset hämmentävät. Kyläkoulut ovat nimenomaan vetovoimatekijä kunnalle.
- Esitetyt laskelmat näyttävät siten, että ne on laadittu vain yksi vaihtoehto päämääränä, ja perustelut sisältävät myös osittain virheellistä tietoa. Todelliset säästöt ovat mielestämme merkittävästi arvioitua pienemmät. Lakkautusten perustelujen pitäisi olla tasapuolisia (hyödyt/haitat).
- Koulukuljetusten kustannuskehitys on villi kortti, ja tähän sisältyy paljon epävarmuutta. Suurella todennäköisyydellä nämä eivät ainakaan laske. Miksi siirtää päätösvalta ja kontrolli todellisesta kustannusvaikutuksesta muualle?
- Todellisia vertailulaskelmia/vaihtoehtojen kartoituksia ei ole toteutettu, vaan on menty kohti yhtä ratkaisua. Tämä olisi tärkeää, koska ollaan tekemässä kunnan nykyisen strategian vastaista päätöstä.
- Joetaan koulun lakkauttamispäätös 1.8.2026 on hätiköity, sillä ”laskennallisten” saavutettavien säästöjen osalta olisi hyvin aikaa odottaa vuoteen 2028 asti ja arvioida tilannetta tällöin.
- Koulun lakkauttamisella on merkittäviä veto- ja pitovoimavaikutuksia, jotka voivat heikentää kunnan taloudellista tilannetta entisestään.
- Kyselymme mukaan vaikutukset alueen asukkaiden viihtyvyyteen ja hyvinvointiin ovat merkittäviä. Monet ovat tehneet muuttopäätöksen koulun takia. Alueen asukkaille tärkeintä eivät ole välttämättä esim. uudet koulutilat, vaan rauhallinen, ihmisen kokoinen oppimisympäristö.



Lopen kunnan talouden kehitys ja Joentaan koulu

Lopen kunnan strategian 2023-2027 yksi strategisista linjauksista on tasapainoinen talous, jonka avulla taataan lakisääteiset palvelut kuntalaisille.

Kunnan nykyinen menojen kasvuvauhti ylittää vuodesta 2024 alkaen odotettavissa olevan verotulojen ja valtionosuuksien vuosittaisen kehityksen

Kunnan talouden sopeuttamistarve on 2,8 miljoonaa euroa vuoteen 2028 mennessä, josta sivistystoimialaan kohdennettu säästötarve on 1,25 miljoonaa euroa.

Talouden sopeuttamistyön valmistelun ja selvitystyön seurauksena on ehdotettu Joentaan koulun lakkauttamista 1.8.2026 alkaen.

Esitetty **arvioitu** säästö Joentaan koulun lakkauttamisesta on 228 120 euroa (13.11.2024).

Analyysimme mukaan Joentaan koulun lakkautus ei tuo laskettuja säästöjä

•Laskelmien kustannussäästövaikutukset on laskettu mielestämme liian optimisesti ja osittain myös väärillä tiedoilla.

•**Esimerkiksi:**

- Info- ja kuulemistilaisuus 13.11.2024 esitysmateriaalin sivu 63 (otsikoitu Joentaka->Yhtenäiskoulu 2026/Arvio säästöistä) antaa ymmärtää, että Joentaan koulun lakkauttaminen johtaisi 155 000 € säästöön vuositasolla koulun opetushenkilöstön palkkakulujen poistumisen vuoksi.
- Opettajia tarvitaan sama määrä varsinkin silloin, jos oppilaiden siirron jälkeen yhtenäiskouluun joudutaan muodostamaan lisää opetusryhmiä. On siis epätarkkaa väittää, että tämä olisi säästöä kunnalle, koska todellisuudessa sama kulu vain siirtyisi LYK:n kustannuspaikalle ja säilyisi siten edelleen Lopen kunnan sivistystoimialan kuluna.

Esitetyt säästölaskelmat

Joentaka -> Yhtenäiskoulu 2026 / Arvio säästöistä

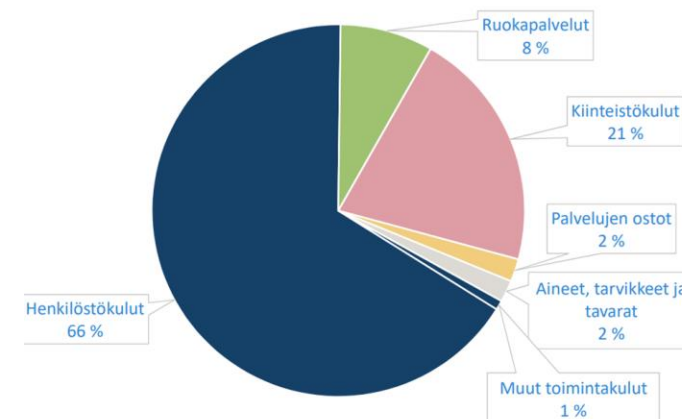
13.11.2024

Kustannuslaji	€ / vuosi	Selite
Opetushenkilöstön palkkakustannukset sivukuluineen	-155 000	- 2 htv (1 opettajaa ja 1 koulunkäynninohjaaja)
Koulukuljetuskustannusten lisäys	+17 850	Koulukuljetuksen piiriin 6 uutta oppilasta
Muut opetuksen kustannukset	-3 600	Tietoliikenneyhteyksiä, lisensejä
Ruoka- ja puhtauspalvelujen kustannukset	-29 300	Henkilöstökustannuksia ja ruoan kuljetuskustannuksia
Kiinteistökustannukset	-17 550	Kiinteistönhoidon kulut
Yhteensä	-228 120	32 600

Säästöläskelmat ja nettokustannukset oppilasta kohti

- Info- ja kuulemistilaisuus 13.11.2024 esitysmateriaalin (sivu 40) kohta Perusopetuksen nettokustannukset euroa/oppilas perustuu kunnan tilinpäätökseen, josta uusimpana saatavilla on vuosi 2023, jolloin Joentaan koulussa oli vielä 3 opettajaa.
- Vuonna 2024 opettajia on enää 2, joten vuoden 2023 tilinpäätöksen luvut eivät kuvaa ajantasaista tilannetta nettokuluista oppilasta kohden eikä sitä voi käyttää asianmukaisena perusteluna lakkauttamiselle

Joentaan koulun toimintakulut TP 2023



Henkilöstökulut	221 708
Ruokapalvelut (sisäiset)	26 913
Kiinteistökulut (sisäiset)	70 097
Muiden palveluiden ostot	6 585
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 294
Muut toimintakulut	2 743
TOIMINTAKULUT	334 340

Lähde: Kunnan tilinpäätökset
Huom! Ei sisällä koulukuljetuksia eikä perusopetuksen yhteisiä kustannuksia

Väestöennuste ja Joentaan koulu

- Väestöennusteen perusteella kouluikäisten määrä supistuu eniten lv. 2023-2024 oppilasmäärästä 831 lv. 2030-2031 oppilasmäärään 568.
- Joentaan koulun oppilasmäärä on ainoana Lopen kouluista kasvussa. Väestötietodataa tarkastelemalla huomataan, että lapsiperheiden määrä koulun oppilaaksiottoalueilla (Joentaka, Sajaniemi ja Hirvijärven alue) on ollut vakaata. Tämä ei liene sattumaa, vaan kertoo alueen houkuttelevuudesta.
- Myös verokertymältään alue on kunnan keskiarvon yläpuolella -> kunnan kannattaa panostaa kylän elinvoimaisuuteen, jotta se on houkutteleva jatkossakin.



Joentaan koulu
2024-2025

28



Joentaan koulu
2030-2031

35

Koulujen kunnan analyysissa kysymysmerkkejä (esim. keittiö)

Yleiskatsaus koulujen kuntoon talven 2024 tietojen pohjalta, arvio Lopen kunnan teknisestä toimesta

Kuntoluokka	Kuntoluokan kuvaus
1	heikko, korvataan 1-5 vuoden kuluessa
2	välttävä, peruskorjaustarve 1-5 vuoden kuluessa
3	tyydyttävä, huoltokorjaus 1-5 vuoden kuluessa tai peruskorjaus 5-10 vuoden kuluessa
4	hyvä, kevyitä huotokorjauksia 5-10 vuoden kuluessa
5	uusi, ei toimenpiteitä seuraavan 10 vuoden aikana

Koulu	Yleinen kunto	Pinnat	Keittiö	Keittiön laitteet	Lämmitys	Ilmanvaihto	Katto	LVISA	Piha-alue	Esteettömyys (on/ei)	Kuntoarvio laadittu (on/ei)
Joentaan koulu	3	2	2	2	2	3	3	3	3	2	on
Kormun koulu	3	2	2	2	2	2	3	3	3	2	on
Launosten koulu	4	4	4	4	3	5	4	5	4	4	ei
Lopen yhtenäiskoulu	4	4	3	3	4	5	4	4	4	4	ei
Länsi-Lopen koulu	3	2	2	2	3	2	2	3	3	2	on
Läyliäisten koulu	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	ei
Keskiarvo	4	3	3	3	3	4	3	4	4	3	

Taajamakoulujen yhdysluokat

- Miten määritellään kuka on yhdysluokalla ja kuka samanikäisten luokalla?

Joentaan, Länsi-Lopen ja Yhtenäiskoulun oppilaat - esimerkkejä opetusryhmien muodostamisesta 2027-2031

	2024-2025 LYK	2027-2028 LYK+Joe+LL	2027-2028 Opetusryhmät	2028-2029 LYK+Joe+LL	2028-2029 Opetusryhmät	2029-2030 LYK+Joe+LL	2029-2030 Opetusryhmät	2030-2031 LYK+Joe+LL	2030-2031 Opetusryhmät
1lk	20	19+3+2=24	24	23+5+3=31	15 ja 16	16+6+4=26	20	10+5+7=22	22
1-2 lk							17		
2lk	24	14+11+5=30	20	19+3+2=24	24	23+5+3=31	20	16+6+4=26	20
2-3 lk			19						17
3lk	18	19+5+5=29	20	14+11+5=30	20	19+3+2=24	24	23+5+3=31	20
3-4 lk					19				
4lk	27	20+5+1=26	20	19+5+5=29	20	14+11+5=30	20	19+3+2=24	24
4-5 lk			18				19		
5lk	24	24+2+6=32	20	20+5+1=26	26	19+5+5=29	20	14+11+5=30	20
5-6 lk									19
6lk	26	18+3+2=23	23	24+2+6=32	16 ja 16	20+5+1=26	26	19+5+5=29	20
Oppilaita	139	164		172		166		162	
Opettajia	8		8		9		8		8

Lisäksi oppilaita erityisopetuksen pienluokissa

27 = Luokka jaettu kahteen opetusryhmään lv. 2024-2025

14+11+5 = 30 = Luokan oppilasmäärä yli lautakunnan lv. 2024-2025 määrittelemän minimin

Esitetyt palveluverkon muutoksen vaikutukset (perustelumateriaali)

Palveluverkon muutoksen vaikutukset

- Opetuksen näkökulmasta
 - Oppilaat saman ikäisten ryhmiin
 - Oppilaille mahdollisuus saada uusia kavereita
 - Opitaan työskentelemään ja toimimaan isommissa ryhmissä
 - Monipuolisemmat ja nykyaikaisemmat oppimisympäristöt
 - Mahdollisuus aamu- ja iltapäivätoimintaan
 - Opiskeluhuollon henkilöstön palvelut paremmin oppilaiden saatavissa
- Oppilaiden kuljetusmatkat pitenevät
- Saadaan säästöjä, kun toimintaa keskitetään
 - Tehostaa opetushenkilöstön käyttöä, turvataan pätevän opetushenkilöstön pysyvyys
 - Ruoka- ja siivouspalveluille toimivampi ratkaisu, tehostaa henkilöstöresurssin käyttöä ja vähentää ruoan kuljetuskustannuksia
 - Kiinteistömenoissa säästöä
 - Kyläkouluissa tarve isoille peruskorjauksille
- Koulukiinteistön jatkokäyttö ja siitä aiheutuvat kustannukset?
- Kylän elinvoimaisuus?

Kommenttimme: Palveluverkon muutoksen vaikutukset

- • Opetuksen näkökulmasta
 - Nyt suunnitelmissa oli myös yhdysluokkia LYK:ssä. Tutkimusta, että kun oppilaat eri-ikäisten ryhmissä oppimistulokset parempia ja sosiaaliset taidot kehittyvät vahvemiksi.
 - Harrastukset Lopella tarjoavat myös mahdollisuuden saada uusiakin kavereita. Tärkeää on myös kaverisuhteiden ja sosiaalisen ympäristön pysyvyys.
 - Esimerkiksi jo nyt Joentaan koulun 4-6.lk on 18 oppilaan luokka, joka on 6 oppilasta enemmän kuin LYK:n 5. luokalla, joilla toisella luokalla on 13 oppilasta ja toisella 12 oppilasta.
 - Ensin pitäisi määritellä **monipuolinen oppimisympäristö**. Esimerkiksi juuri tehdyn tutkimuksen mukaan lähimetsäpihat (kuten Joentaan koululla) ovat erittäin hyödyllisiä oppimisympäristöjä sekä myös suotuisia lasten terveyden kannalta verrattuna asfalttipihoihin.
 - Mahdollisuus aamu- ja iltapäivätoimintaan on ollut käsittääksemme jo nyt saatavilla Joentaan koululaisille. Useat oppilaat ovat omakustanteisesti tulleet esim. iltapäivätoimintaan kirkonkylälle.
 - Onko joku periaatteellinen linjaus siihen, ettei opiskeluhuollon henkilöstö voisi joustavammin liikkua koulujen välillä?
- Kuljetusmatkojen pitenemisestä kommentteja erikseen.

Esitetyt palveluverkon muutoksen vaikutukset (perustelumateriaali)

Palveluverkon muutoksen vaikutukset

- Opetuksen näkökulmasta
 - Oppilaat saman ikäisten ryhmiin
 - Oppilaille mahdollisuus saada uusia kavereita
 - Opitaan työskentelemään ja toimimaan isommissa ryhmissä
 - Monipuolisemmat ja nykyaikaisemmat oppimisympäristöt
 - Mahdollisuus aamu- ja iltapäivätoimintaan
 - Opiskeluhuollon henkilöstön palvelut paremmin oppilaiden saatavissa
- Oppilaiden kuljetusmatkat pitenevät
- Saadaan säästöjä, kun toimintaa keskitetään
 - Tehostaa opetushenkilöstön käyttöä, turvataan pätevän opetushenkilöstön pysyvyys
 - Ruoka- ja siivouspalveluille toimivampi ratkaisu, tehostaa henkilöstöresurssin käyttöä ja vähentää ruoan kuljetuskustannuksia
 - Kiinteistömenoissa säästöä
 - Kyläkouluissa tarve isoille peruskorjauksille
- Koulukiinteistön jatkokäyttö ja siitä aiheutuvat kustannukset?
- Kylän elinvoimaisuus?

Kommenttimme: Palveluverkon muutoksen vaikutukset

- Säästöt toiminnan keskittämisestä
 - Tutkimusten mukaan **toiminnan keskittäminen ei ole automaatti säästöjen saamiselle.**
 - Pätevän opetushenkilöstön pysyvyys: Joentaa koululla on koko ajan ollut pätevää ja sitoutunutta henkilökuntaa. Voiko myös olla, että nimenomaan kyläkouluympäristö voi olla pitovoimatekijä henkilöstölle?
 - Kyläkoulujen peruskorjaustarpeesta oli paljon puhetta jo edellisten koululakkautusten yhteydessä ja tuolloin sanottiin, että nämä vaatisivat miljoonien investoinnit seuraavien kymmenen vuoden aikana.
 - Miten elinvoimavaikutuksia on mallinnettu?

Huomioita koulumatkoista

Joentaan koulun oppilaiden koulumatkat pitenevät merkittävästi, mikä vaikeuttaa perheiden arkea ja vähentää halukkuutta asua alueella

- Monet ovat huolissaan koulutien turvallisuudesta
- Monen lapsen koulumatkan pitenee huomattavasti
 - Koulumatka ei enää onnistu kävellen/pyörällä -> seuraukset arkeen, työssäkäyntiin ym.
 - Miten lapset saadaan kouluun ajoissa ja turvallisesti?
- Oma lukunsa ovat koulukyydit -> kunnan pitää järjestää mahdollisimman lyhyt matka, lain mahdollistama 2,5 h/päivä on pitkä eikä pelkkä sen rajoissa pysyminen voi olla tavoite
 - Miten taataan lasten etu?
- Vaikutukset lasten arkiliikkumiseen voivat olla merkittäviä.

Vaihtoehtomme:

- Kyläkoulujen lakkautusta siirretään
- Taajamakouluissa siirrytään yhdysopetukseen mahdollisuuksien puitteissa

→ Mahdollista saavuttaa merkittävät säästöt paljon nopeammin ja paljon varmemmin

Vaihtoehtolaskelma: Yhdysluokat taamajakouluissa, kyläkouluja ei lakkauteta

Opetusresurssit tällä hetkellä ja tulevaisuudessa, jos ei hyödynnetä yhdysluokkia

	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
Joentaka	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25
Länsi-Loppi	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
Kormu	3.75	3.75	3.75	3.75	2.75	2.75	2.75
LYK	8.00	7.00	7.00	6.00	6.00	6.00	6.00
Launonen	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	7.00	6.00
Läyliäinen	7.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
Yhteensä	30.00	28.00	28.00	27.00	26.00	26.00	25.00

Opetusresurssit jos vaihdetaan yhdysluokka järjestelmään ja kouluja ei lakkauteta

	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
Joentaka	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25
Länsi-Loppi	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
Kormu	3.75	3.75	3.75	3.75	2.75	2.75	2.75
LYK	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
Launonen	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	4.00
Läyliäinen	5.00	5.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
Yhteensä	24.00	24.00	23.00	23.00	22.00	22.00	21.00

Opettajamäärien erotus

	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
	-6.00	-4.00	-5.00	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00

Vaihtoehtolaskelma: Yhdysluokat taamajakouluissa, kyläkouluja ei lakkauteta

Ohjaajaresurssit tällä hetkellä ja tulevaisuudessa, jos ei hyödynnetä yhdysluokkia

	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
Joentaka	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Länsi-Loppi	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Kormu	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
LYK	4.00	3.50	3.50	3.00	3.00	3.00	3.00
Launonen	3.50	3.50	3.50	3.50	3.50	3.50	3.00
Läyliäinen	3.50	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
Yhteensä	14.00	13.00	13.00	12.50	12.50	12.50	12.00

Ohjaajaresurssit, jos vaihdetaan yhdysluokka järjestelmään ja kouluja ei lakkauteta

	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
Joentaka	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Länsi-Loppi	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Kormu	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
LYK	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
Launonen	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.00
Läyliäinen	2.50	2.50	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
Yhteensä	11.00	11.00	10.50	10.50	10.50	10.50	10.00

Ohjaaja määrien erotus

	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
	-3.00	-2.00	-2.50	-2.00	-2.00	-2.00	-2.00

Vaihtoehtolaskelma: Yhdysluokat taamajakouluissa, kyläkouluja ei lakkauteta

Säästö kun Opettajan vuosikustannus on 60000€ ja ohjaajan 35000€							
	Opettaja	60,000.00 €	Ohjaaja	35,000.00 €			
Opettajaresurssien säästö verrattuna, nykyiseen opettaja tarpeeseen							
	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
	-360,000.00 €	-240,000.00 €	-300,000.00 €	-240,000.00 €	-240,000.00 €	-240,000.00 €	-240,000.00 €
Ohjaajaresurssien säästö verrattuna, nykyiseen ohjaaja tarpeeseen							
	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
	-105,000.00 €	-70,000.00 €	-87,500.00 €	-70,000.00 €	-70,000.00 €	-70,000.00 €	-70,000.00 €
Kuluvertailu per lukuvuosi, jos yhdysluokka järjestelmä otetaan käyttöön							
	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
	-465,000.00 €	-310,000.00 €	-387,500.00 €	-310,000.00 €	-310,000.00 €	-310,000.00 €	-310,000.00 €
Säästöä per lukuvuosi, jos yhdysluokka järjestelmä otetaan käyttöön							
	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
Opettajien vähennys	0	6.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00
Säästö opettajien vähentämisestä	0.00 €	360,000.00 €	60,000.00 €	0.00 €	60,000.00 €	0.00 €	60,000.00 €
Ohjaajien vähennys	0	3.00	0.50	0.00	0.00	0.00	0.50
Säästö ohjaajien vähentymisestä	0.00 €	105,000.00 €	17,500.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	17,500.00 €
Säästöt opetusresursseissa yhteensä	680,000.00 €						

Kun kouluja ei lakkauteta koulukuljetusten kustannukset eivät nouse	
Säästö kuljetuksista, luvut sivistysjohtajan materiaaleista, Kustannuslisäys koulukuljetukset €/vuosi	
Joentaka	17,850.00 €
Länsi-Loppi	8,660.00 €
Kormu	27,560.00 €
Säästö kuljetuksessa yhteensä	54,070.00 €

Huomioitavaa laskelmiin liittyen

- On äärimmäisen tärkeää varmistua laskelmien oikeellisuudesta. Pahimmillaan laskettu kustannussäästö kääntyykin lisäkuluksi (lakkautuksen muut vaikutukset). Tällöin sivistystoimialalla on edessään vielä suurempi sopeuttamistarve.
- Väärillä luvuilla laskettaessa on mahdollista tehdä päätös, joka lisää kustannuksia niiden vähentymisen sijaan.

Lopuksi

- **Perusopetuslain kohta 3 a § (11.3.2022/163), jonka mukaan perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu, on otettava vakavasti!**
- Kunnan talouden tasapainottamiseksi kunnan tulee laatia kunnolliset laskelmat kouluverkkoratkaisujen vaihtoehtoista (vaihtoehtoislaskelmat). Jos/kun valmistelua jatketaan, niin toiveena meillä olisi tarkemmat laskelmat ja taustalaskelmien avaaminen.
- **Ehdotuksemme:** Tilanteen tarkastamiseksi voidaan luoda viiden vuoden tarkastelujakso, jolloin arvioidaan oppilasmäärät, henkilökunnan tilanne, rakennusten kunto (nyt arvioitu käyttöikä vuoteen 2034) sekä ajantasaiset taloustiedot Joentaan koulun osalta. Tällöin asiaan on tutkittu ja siihen perehdytty asian vaatimalla tarkkuudella.



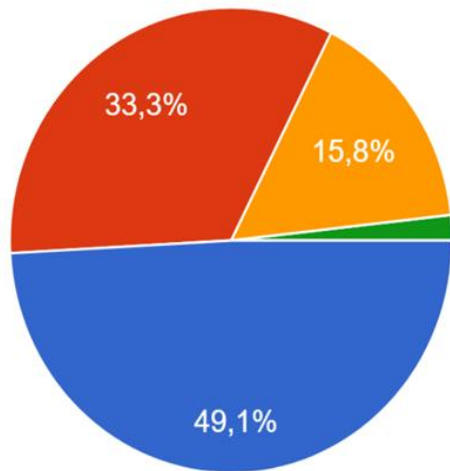
Kysely Joentaan koulun lakkauttamisesta

Joentaan koulun vanhempainoimikunta toteutti marraskuussa 2024 kyselyn koskien Joentaan koulun lakkauttamista

- vastauksia saatiin 57 kappaletta
- vastaajina olivat Joentaan, Sajaniemen ja Hirvijärven asukkaat

Asuinpaikka on?

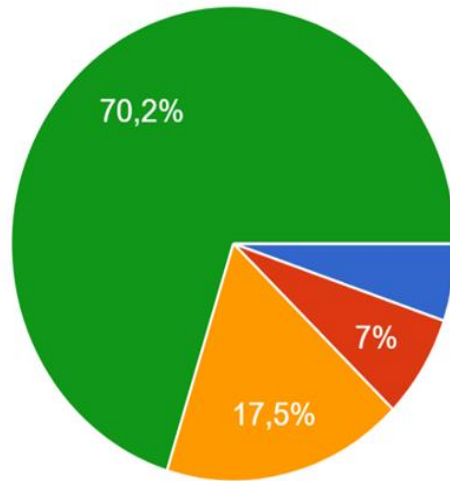
57 vastausta



- Joentaka
- Sajaniemi
- Hirvijärvi
- Muu, mikä?

Kuinka kauan olet asunut vastamaallasi alueella?

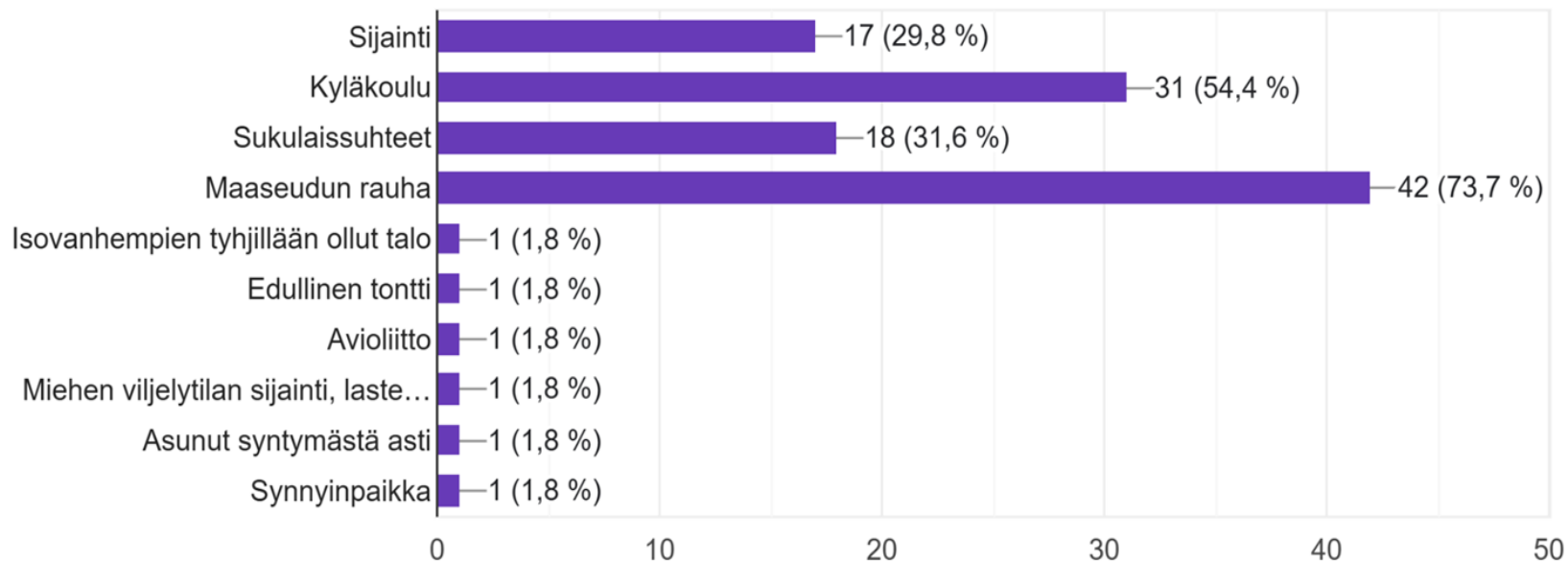
57 vastausta



- 0-2 vuotta
- 3-5 vuotta
- 5-10 vuotta
- yli 10 vuotta

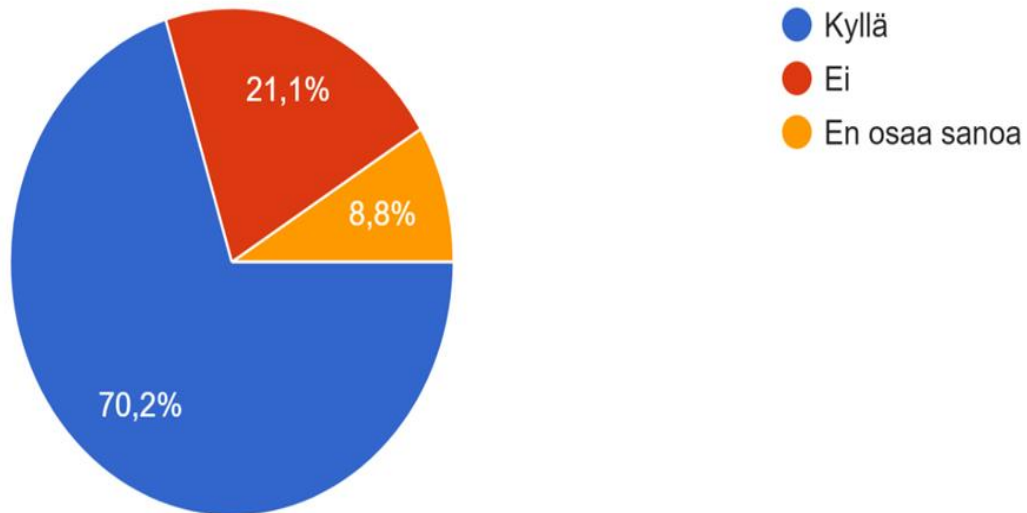
Mitkä olivat tärkeimmät syyt sille että muutit kylään? Voit valita useamman

57 vastausta



Olisiko Joentaan koulun lakkauttamisella vaikutusta sinun tai perheesi elämään?

57 vastausta



Jos vastasit kyllä, niin kerro millaisia vaikutuksia koulun lakkauttamisella olisi sinun ja perheesi elämään? 36 vastausta

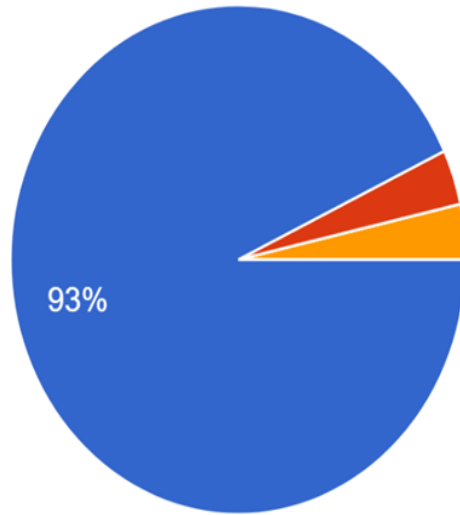
- Lasten koulumatkat pitenisivät huomattavasti
- Vanhempien pitäisi oman työn ohessa kyyditä lasta (4- 5km matka)
- Tutun yhteisön poistuminen, turvallisuuden tunteen heikkeminen
- Kiusaaminen isossa kouluyksikössä on suurempi ongelma
- Mahdollisesti muuttaminen muualle

Millaisia vaikutuksia kyläkoulun lakkauttamisella olisi kylän yhteisöllisyyteen ja sosiaaliseen elämään? 46 vastausta

- Kylän yhteiset tapahtumat vähenisi
- Kylän ja kunnan vetovoima laskee
- Koulun piha-alue on kyläyhteisön sydän
- Lapsiperheiden muutto tänne vähenee
- Perheiden vapaa-ajanviettomahdollisuudet vähenee (luistelukenttä yms.)
- Kiinteistöjen arvon lasku

Uskotko, että Joentaan kyläkoulun lakkauttamisella on vaikutusta Joentaan/ Sajaniemen/
Hirvijärven alueen houkuttelevuuteen asuinalueena?

57 vastausta



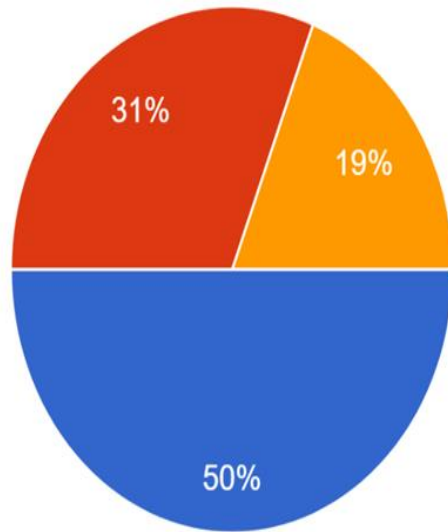
- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Mikä mielestäsi tekee Joentaan alueesta/ Sajaniemestä / Hirvijärvestä hyvän paikan asua? 52 vastausta

- Luonto ja rauha
- Ihana kyläkoulu
- Lähellä taajamaa, hyvä sijainti suuriin kaupunkeihin nähden
- Yhteisöllisyys
- Maaseutu

Montako alakoululaista lasta perheessänne on?

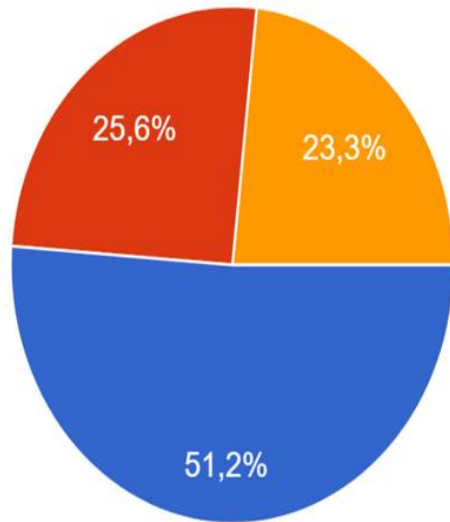
42 vastausta



- ei alakouluikäisiä lapsia
- yksi alakouluikäinen lapsi
- useampi alakouluikäinen lapsi

Montako alle kouluikäistä lasta perheessänne on?

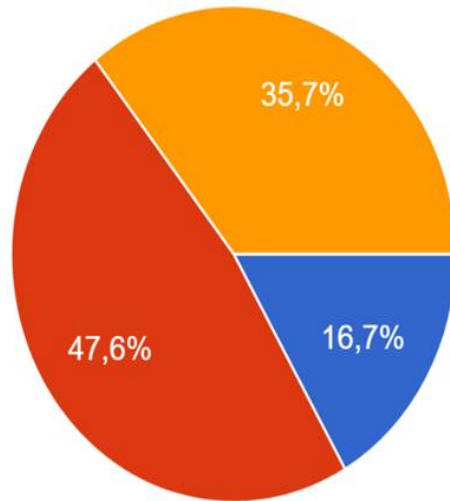
43 vastausta



- ei alle kouluikäisiä
- yksi alle kouluikäinen
- useampi alle kouluikäinen

Olisitko muuttanut asuinalueellesi, mikäli Joentaan koulua ei olisi?

42 vastausta



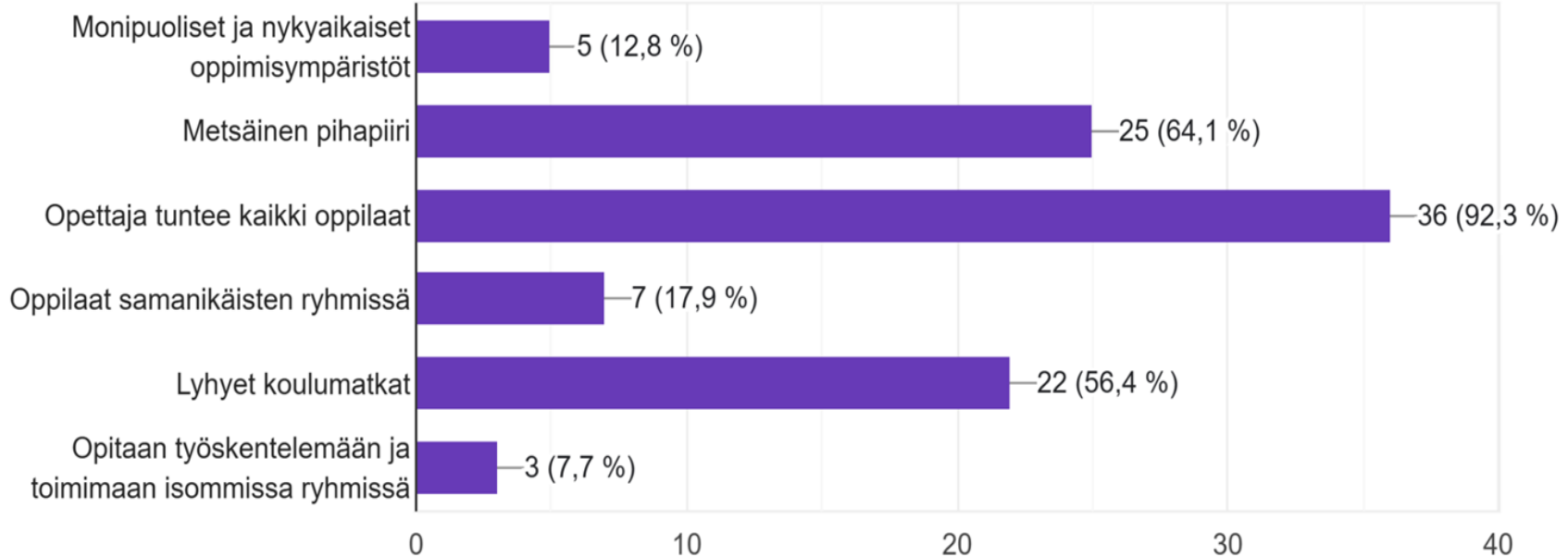
- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Millainen vaikutus Joentaan koulun siirtymisellä Yhtenäiskouluun olisi lastenne koulumatkoihin? 30 vastausta

- Yli 20 vastausta “koulumatka pitenisi”, useimmilla alle 2km -> vajaa 5km
- Taksilla kulkisi edelleen, mutta oletettavasti odotusajat ja taksissa istuminen saattaisi viedä pidempään
- Liian pitkä matka kävellä, vaatisi kyydin vanhemmilta/ isovanhemmilta

Mitä arvostat lapsesi koulussa? Valitse 2 tärkeintä.

39 vastausta



Mitä muuta haluaisit tuoda esiin Joentaan koulun lakkauttamisen valmisteluun liittyen? 28 vastausta

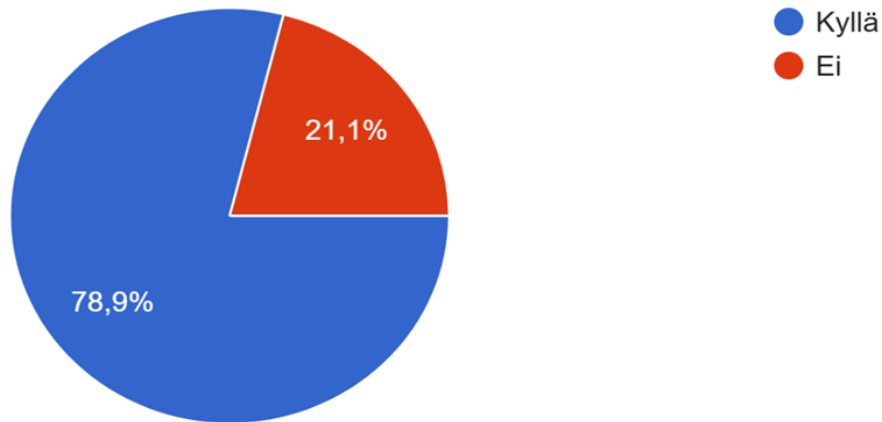
- Säästölaskelmat on tehty tarkoitushakuisesti ja taustalla väärää lukuja
- Voidaan menettää jotain korvaamatonta
- Monet perheet on muuttaneet Lopelle kyläkoulujen takia
- Aina suurin ja mahtavin ei ole parasta yksilölle
- Lapsi ei ole halukas siirtymään yhtenäiskouluun
- Laskelman tehnyt konsultti tekee kaikki laskelmat samalla kaavalla, hakematta todellisia vaihtoehtoja
- Mielelläni maksaisin enemmän veroja jotta koulu säilyisi

Kiitos vastauksestasi!

Lopullisen päätöksen kyläkoulujen jatkosta tekee Lopen kunnanvaltuusto. Kannanotto Joentaan koulun puolesta lähtee kyläyhdistyksen ja Joentaan koulun VTK:n sekä kaikkien halukkaiden nimissä. Keräämme siis myös allekirjoituksia vastineeseen.

Haluatko olla omalla nimelläsi puolustamassa Joentaan koulua vastineessa

57 vastausta



46 henkilöä jätti nimensä vastineeseen

Lausunto Lopen kunnalle koskien kouluverkon muutosehdotusta

Päivämäärä: 16.12.2024

Vastaanottaja: Lopen kunta

Lausunnon antaja: Länsi-Lopen koulun vanhempaintoimikunta

Tausta ja lausunnon tarkoitus

Länsi-Lopen koulun vanhempaintoimikunta esittää huolensa ja näkemyksensä kouluverkon muutoksiin liittyen. Olemme sitoutuneet varmistamaan oppilaiden oppimisen ja hyvinvoinnin huomioimisen kaikissa päätöksissä.

Ymmärrämme että säästöjä on tehtävä, korostamme kuitenkin sitä, että säästöjä on mahdollista toteuttaa siten, että mitään peruuttamatonta säästötoimenpidettä ei ole pakko toteuttaa, vaan säästötavoitteisiin voidaan päästä vaihtoehtoisilla keinoilla, kuten taajamakoulujen opetusresurssin suhteuttamisella vähenevään oppilasmäärään.

Katsomme kyläkoulujen sulkemisen olevan kunnan strategian vastainen ja se asettaa kylien ja lähialueiden asukkaat eriarvoiseen asemaan verrattuna taajaman asukkaisiin.

Keskeiset näkökohdat ja huolenaiheet

Valmistelun toteutustapa:

Kouluverkon muutoksen suunnittelussa kiirehtimisen sijaan tulisi käyttää aikaa erilaisten vaihtoehtomallien laskemiseen ja tuomiseen päättäjien tietoon. Kyläkoulujen lakkautuksen vaikutuksista on olemassa tutkimuksia, joita tarkastelemalla selviää että säästöt ovat lyhytkestoisia. Kertaluonteisia säästöjä voidaan saavuttaa mm. kiinteistökustannusten osalta, mutta näitä syövä nopeasti kasvaneet kuljetuskustannukset, opetustilojen muokkauskustannukset ja oppilaiden siirrot erityisopetukseen.

Riittävän tarkalla selvitystyöllä varmistetaan ettei odotukset ole epärealistisia ja siten johda epäonnistuneeseen lopputulokseen.

Lähikoulujen merkitys:

Lähikoulut ovat tärkeä osa lasten ja perheiden arkea. Ne tukevat lasten turvallista ja lyhyttä koulumatkaa, mikä vaikuttaa positiivisesti heidän hyvinvointiinsa ja jaksamiseensa. Kyläkoulujen vaikutus alueiden veto- ja pitovoimaan on merkittävä, kunnan tavoitellessa muuttovoittoisuutta, tulisi tämän päätöksen vaikutus arvioida huolella.

Katsomme että kyläkoulut ovat kilpailuvaltti kuntaan muuttavien asukkaiden tavoittelussa. Väestön ikääntymisen johdosta alueilla vapautuu hyväkuntoisia kiinteistöjä myyntiin ja haastatteleamalla alueella toimivia kiinteistövälittäjiä selviää, että kohteet ovat suosittuja. Haastavassa taloustilanteessa edullisempi valmis ratkaisu on houkutteleva vaihtoehto uuden rakentamiselle.

Asuinpaikan sijainnilla vanhemmilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa millaisessa ympäristössä heidän lapsensa kasvaa ja kehittyä. Koulun sijainnilla ja ilmapiiirillä on merkittävä vaikutus lasten oppimiseen ja henkiseen kasvuun. Poistamalla tämän mahdollisuuden, vähennetään alueen pitovoimaa ja aiheutetaan muutotappiota.

Opetuksen laatu ja oppimisympäristö:

Kouluverkon muutosten ei tule heikentää opetuksen laatua. Koulussamme toimiva henkilökunta on erittäin motivoitunut ja sitoutunut oppilaisiinsa. Henkilöstöllä on aikaa tukea jokaista oppilasta ja ympäristö vähentää erityisopetuksen tarvetta. Lapsia, joiden erityisopetuksen tarve on poistunut, kun muuton yhteydessä iso luokka on vaihtunut kyläkouluun löytyy meidänkin koulustamme.

Ei ole perusteita väittää, että nykyaikainen oppimisympäristö takaisi opetuksen laadun. Esimerkkinä kehotamme tutustumaan Nummen koulun tilanteeseen Hämeenlinnassa. Kyläkoulujen opetus on laadukasta ja monipuolista vanhemmista tiloista huolimatta ja aktiivinen kyläyhteisö mahdollistaa esimerkiksi liikuntatiloja kylän muissa kiinteistöissä.

Koulumatkojen pituus ja turvallisuus:

Koulumatkojen pituus on säädelty laissa. Suunnitteilla oleva palveluverkon muutos keskittäisi koulut vahvasti itäiselle puolelle Loppea jolloin länsilaidassa asuvien oppilaiden matka kasvaisi huomattavasti. Päivittäisen aikarajan alittaminen muuttuu haastavaksi. Pidentyneiden matkojen vaikutus lapsen arkiliikuntaan ja jaksamiseen on merkittävä.

Vuoden 2024 Move!-mittaustulokset, jotka julkistettiin 11. joulukuuta, osoittavat edelleen alueellisia eroja lasten ja nuorten fyysisessä toimintakyvyssä Suomessa. Erityisesti harvaan asutuilla alueilla, joilla koulumatkat ovat pitkiä ja riippuvuus

koulukyydeistä suuri, tulokset ovat heikompia. Tämä johtuu usein vähäisemmästä päivittäisestä liikkumisesta, kuten kävelystä tai pyöräilystä, sekä rajoitetuista mahdollisuuksista osallistua koulupäivän jälkeisiin liikunta-aktiviteetteihin.

Usein pitkät koulumatkat ja kyläkoulujen lakkauttaminen vähentävät lasten fyysistä aktiivisuutta, mikä vaikuttaa negatiivisesti kuntoon. Tulokset herättävät keskustelua myös siitä, miten koulujen ja hyvinvointialueiden yhteistyötä voidaan vahvistaa, jotta fyysisen toimintakyvyn haasteisiin voidaan vastata tehokkaammin. Tämä on tärkeää paitsi lasten terveyden myös pitkän aikavälin yhteiskunnallisten vaikutusten, kuten työkyvyn ja terveydenhuoltokustannusten, kannalta. Sulkemalla koulun, kunta ei edesauta lasten hyvinvointia. Länsi-Lopen koulussa on erittäin aktiivista välituntitoimintaa ja liikuntaa erilaisten pelien ja leikkien muodossa.

Koulukyytien kustannukset on laskettu nykyisen sopimuksen hinnoilla. Tulevan kilpailutusten vaikutus koulukyytien hintaan vaikuttaa tavoiteltuihin säästöihin ja tulisi ottaa huomioon laskelmissa, tai odottaa kunnes oikea hintataso on tiedossa.

Kunnissa joissa kyläkouluja on lakkautettu, oppilaiden kuljetustarpeiden nousu on nostanut kuntien menoja merkittävästi.



Yhteisöllisyyden säilyttäminen:

Koulut ovat keskeisiä paikallisen yhteisöllisyyden ylläpitäjiä. Koulujen lakkauttaminen tai yhdistäminen voi heikentää yhteisön koheesiota ja asuinalueiden elinvoimaisuutta.

Koulupihat ovat tärkeä kohtaamispaikka nuorille että aikuisille myös vapaa-ajalla. Tämä vaikuttaa kylien elinvoimaisuuteen ja on vastoin kunnan strategiaa. Toteuttamamme kyselyn perusteella tämä koetaan negatiivisena asiana. Myös kyläyhdistysten kanssa käydyissä keskusteluissa koulun lakkauttaminen nähdään ja ollaan mm. Vojakkalan koulun lakkautuksen yhteydessä todettu vaikuttavan väijäämättä kylän yhteishenkeen ja yhteisöllisyyteen.

Kustannukset ja säästöt:

Kyläkoulujen lakkauttamisesta koituvat säästöt eivät välttämättä ole pitkällä aikavälillä merkittäviä, kun otetaan huomioon mm. kasvavat koulukuljetuskustannukset. Kunnan merkittävin kuluerä on henkilöstö. Kouluverkon muutosten aikana laskelmia on päivitetty ja niistä käy selkeästi ilmi että kiinteistöistä ja niiden huollosta aiheutuvat kustannukset ovat merkittävästi alkuperäisiä laskelmia pienemmät.

Siirtyvien oppilaiden myötä luokkien yhdistely aiheuttaa luokkien jakamista ja sitä kautta syntynyt resurssitarve vähentää tavoiteltujen säästöjen toteutumista. Keskittymällä optimoimaan oppilasmääriltään pienenevien koulujen resursseja ja luokkajärjestelyjä päästään samoihin vaikutuksiin kuin kyläkoulujen lakkautuksella tavoiteltavat säästöt ovat. Kuitenkin niin, että mitään peruuttamatonta ei tarvitse säästöjen eteen tehdä.

Linkit:

Sami Tantarimäki – Mitä lakkautuksesta opimme?

<https://www.utupub.fi/handle/10024/69368>

Move! mittaustulokset

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/move-mittaustuloksia>

Liitteet

Salonkylän kyläyhdistyksen lausunto

Yhteenveto ja toiveet

Kyläkoulujen säilyttäminen on maaseutu- ja sivistyskunnan valinta. Kouluverkko tulee suunnitella niin, että siinä huomioidaan se tosiasia että elinvoima on yhteisön rakentamaa. Luovalla ja avoimella ajattelulla, sekä tarkalla valmistelulla voidaan varmasti löytää kunnan kannalta paras kouluverkko- ja resursointiratkaisu, siten että saadaan myös luotuja aitoja säästöjä opetuksen tasoon, hyvinvointiin ja elinvoimaan vaikuttamatta.

Vanhempaintoimikunta toivoo, että Lopen kunta tekee päätöksensä lapsen edun mukaisesti. Kannustamme kuntaa huomioimaan lausunnossa esitetyt näkökohdat ja arvioimaan vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotka mahdollistavat kouluverkon kehittämisen samalla turvaten lasten hyvinvoinnin ja oppimisen edellytykset.

Perusopetuslain kohta 3 a § (11.3.2022/163), jonka mukaan perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu, on otettava vakavasti!

Kunnan talouden tasapainottamiseksi kunnan tulee laatia kunnolliset laskelmat kouluverkkoratkaisujen vaihtoehtoista (vaihtoehtoislaskelmat). Jos/kun valmistelua jatketaan, niin toiveena meillä olisi tarkemmat laskelmat ja taustalaskelmien avaaminen.

Tilanteen tarkastamiseksi voidaan luoda viiden vuoden tarkastelujakso, jolloin arvioidaan oppilasmäärät, henkilökunnan tilanne, rakennusten kunto (nyt arvioitu käyttöikä vuoteen 2034) sekä ajantasaiset taloustiedot Länsi-Lopen koulun osalta. Tällöin asiaan on tutkittu ja siihen perehdytty asian vaatimalla tarkkuudella.

Olemme valmiita jatkamaan keskustelua ja toimimaan yhteistyössä kunnan kanssa parhaan mahdollisen ratkaisun saavuttamiseksi.

Kunnioitavasti,

Länsi-Lopen koulun vanhempaintoimikunta

Kannanotto 17.12.2024

Kormun koulun lakkautuksen valmistelu keskeytettävä

Lopen kunta suunnittelee kolmen kyläkoulun lakkauttamista osana kunnan talouden tasapainottamista. Pyydämme kunnioittavasti huomioimaan päätöksenteossa tämän kannanottomme Kormun koulun puolesta.

Katsomme, että on perusteltua antaa Kormun koululle tässä vaiheessa aikalisä ja tarkastella koulun tilannetta ja oppilasmäärän kehitystä uudelleen vuonna 2028. Tämä on ollut myös Lopen kunnanhallituksen esitys asiassa. Olemme tähän kannanottoon koonneet niitä näkökulmia, joita asian valmistelussa tulee huomioida.

Kormun koulun oppilasmäärä ja sijainti

Kormun koulun oppilasmäärä on viime vuosina ollut kasvussa. Koulussa on tällä hetkellä 63 oppilasta, mikä on kyläkouluksi merkittävä määrä. Koulun oppilasmäärä ei anna perustetta koulun lakkautuksen valmisteluun. Koulussa on juuri se määrä oppilaita, joka koulukiinteistöön mahtuu eli se määrä, jolle tämä koulu on suunniteltu. Lopen kunnan valmistelumateriaalistakin (13.11.2024) käy ilmi, että Kormun koulun toiminta on todella tehokasta. Perusopetuksen nettokustannukset per oppilas ovat Kormussa Lopen kouluista alhaisimmat. Erinomaisella sijainnilla olevan tehokkaan ja täydellä teholla toimivan koulun lakkautukselle ei ole perusteita.

Koulun oppilasmäärän on aikaisemminkin ennustettu vähenevän, mutta Kormu on voittanut ennusteet houkuttelevan sijaintinsa ansiosta. Kyläkoulun olemassaololla on ollut suuri merkitys asiassa. Keskeinen sijainti yhdistettynä maaseudun rauhaan ja palveluiden läheisyyteen tekee Kormusta houkuttelevan asuinpaikan. Kormu kilpailee lapsiperheistä muun muassa Riihimäen ja Janakkalan kanssa. Pieni kyläkoulu on merkittävä kilpailuetu, joka Lopen kunnan kannattaa säilyttää, jotta saadaan houkuteltua kuntaan lisää veronmaksajia. Lapsiperheiden muuttopäätösten taustalla on usein halu saada lapset pieneen kouluun luonnon keskelle ja lähelle kotia. Kukaan perheelleen maalta asuinpaikkaa etsivä ei hae asuinpaikkaa, jossa lapsi viettää merkittävän osan päivästä koulukuljetuksessa ja suuressa taajamakoulussa.

Kormulaisten näkemyksiä koulun lakkauttamiseen

Kormulaisilta kerättiin näkemyksiä kouluasiaan kyselyllä marraskuussa 2024. Kyselyyn tuli 51 vastausta ja vastausten yhteenveto on tämän kannanoton liitteenä (Liite 1). Kyläkoulun lakkauttamisella on merkittäviä vaikutuksia sekä lapsiperheiden arkeen että kylän vetovoimaan ja yhteisöllisyyteen. Koululaisten perheille lakkautus tarkoittaisi pidempiä koulupäiviä ja koulumatkoja, sekä epävarmuutta ja turvattomuutta perheiden arkeen. Erityisesti Kartanontien sekä Herajoentien vaarallisuus huolettaa vanhempia ja aiheuttaa myös kunnalle suuret kuljetuskustannukset, mikäli koulu lakkautetaan. Koulu on kyläyhteisön keskus ja sillä on merkittävä rooli myös lasten vapaa-ajanvieton sekä kylän eri toimijoiden näkökulmasta. Kyläkoululla on suuri merkitys myös lasten päivittäisen liikkumiseen. Itse kuljettavien koulumatkojen ohella koulun piha tarjoaa sekä kesäisin että talvisin erilaisia liikkumisen mahdollisuuksia.

Kyläkoulun lakkautus vähentää alueen kiinnostavuutta ja vaikuttaa näin asuntojen arvoon. Kuten kyselyn vastauksista käy ilmi, Kormun koulun lakkauttamista voidaan pitää kunnan näkökulmasta ennemminkin riskinä kuin säästötoimenpiteenä. (Liite 1. Kysely kormulaisille)

Kormun koulun lakkauttamista koskevissa päätöksissä on välttämätöntä huomioida kylän sijainti. Isolle osalle kormulaisia nykyisiä ja tulevia koululaisia seuraavaksi lähin koulu on Riihimäellä. Moni kormulainen suunnittelee hakevansa lapsilleen koulupaikkaa Riihimäeltä, mikäli lähikoulu lakkautetaan. Riihimäen koulut ovat järkevämpien kulkuyhteyksien päässä ja usein myös harrastuksissa suunnataan koulun jälkeen Riihimäelle. Kyselyn vastaajista 13 pitää erittäin todennäköisenä sitä, että hakee lapselleen koulupaikkaa Riihimäeltä, jos Kormun koulu lakkautetaan. (Liite 1. Kysely kormulaisille) Tällä on merkitystä Lopen kunnalle kustannusten näkökulmasta. Lisäksi tämä tuo merkittävän epävarmuustekijän Launosten koulun oppilasmääriä koskeviin laskelmiin ja vie käytännössä niiltä perustan.

Koulun lakkauttaminen säästöjen näkökulmasta

Kyläkoulujen lakkauttaminen esitetään virkamiesten valmistelumateriaalissa käytännössä ainoana tapana säästää. Suurin osa säästölaskelmista kuitenkin perustuu arvioihin, joiden paikkansapitävyys voidaan kyseenalaistaa. Lisäksi erilaisia ennusteita on hyödynnetty valikoiden niin, että vain kyläkoulujen lakkautusta puoltavat arviot on laskelmissa huomioitu. Esitetyistä laskelmista ja perusteluista tulee vaikutelma, että todellisuudessa säästöjen sijasta lakkautuspäätöstä kannatetaan johtamiseen ja pedagogisiin näkemyksiin liittyvistä syistä, mikä on ihan oma erillinen keskustelunaiheensa.

Suurin säästö esitetyissä laskelmissa syntyy henkilöstöresurssin vähenemisestä. Kuitenkin vastaavia säästöjä voidaan saada sillä, että kunnassa siirrytään yhdysluokkaopetukseen siellä, missä lapsimäärät ovat laskussa. Tätä vaihtoehtoa on kylien vanhempien toimesta avattu tarkemmin kunnan 2.-4.12.2024 järjestämässä koulukohtaisissa kuulemistilaisuuksissa, joiden materiaali on myös toimitettu kuntaan. Esimerkiksi Launosten koulun laskevien oppilasmäärien perusteella Launosissa on lähivuosina hyvät edellytykset

säästää siirtymällä yhdysluokkaopetukseen. Näin myös kasvavat kuljetuskustannukset jäisivät toteutumatta. Kyläkoulun lakkauttaminen puolestaan tarkoittaisi sitä, että Kormun lapset ja perheet joutuvat kärsimään siitä, että muualla oppilasmäärät laskevat ja kustannukset per oppilas nousevat kohtuuttomiksi. Tämä ei ole oikeudenmukaista eikä kormulaisten edun mukaista. Säästösyillä tätä päätöstä ei myöskään voi perustella.

Yhtenä säästökohteena laskelmissa on mainittu kiinteistöön liittyvät säästöt. Kuitenkin jo kunnan kuulemistilaisuudessa 13.11.2024 todettiin, että ylläpitokustannuksista laskettu säästö jää pieneksi etenkin Kormun osalta. Koulukiinteistön ylläpitoa on jatkettava vuokralaisten takia, vaikka opetus Kormussa päättyisikin. Koululla ei myöskään ole mittavia kiireellisiä kunnostustarpeita, jotka vaatisivat investointeja lähivuosina. Näin ollen myös kiinteistökulujen näkökulmasta olisi järkevää ottaa asiassa aikalisä ja tarkastella tilannetta uudelleen vuonna 2028.

Kuljetuskustannukset kasvavat, mikäli koulu lakkautetaan, koska kuljetusoppilaiden määrä kasvaa. Koulumatka Kormusta Launosiin on vaarallinen ja jo nyt kuljetusajat ovat pitkät. Kasvavien kuljetuskustannusten myötä kunta ottaa ison riskin, sillä kustannukset ovat jatkossa juuri niin suuret kuin kuljetusfirmat kilpailutuksessa ilmoittavat. Tämä ei ole järkevää kustannusten hallintaa ja tuo säästölaskelmiin ison elementin, jonka ennustaminen ja ennakointi on vaikeaa.

Säästöjen näkökulmasta järkevää olisi tehdä säästötoimia siellä missä oppilasmäärät laskevat. Uudemmat koulukiinteistöt myös mahdollistavat paremmin tilojen hyödyntämisen muuhun kuin opetuskäyttöön. Kunnan saamia muita vuokratuottoja on siis parempi mahdollisuus kasvattaa uudemmissa kiinteistöissä.

Kuntalaisten tasapuolinen kohtelu ja Lopen kunnan strategia

Kormulaisten veronmaksajien näkökulmasta säästötoimet tuntuvat nyt viimeisenkin palvelun viemiseltä Kormusta. Kormussa on paljon hyviä veronmaksajia ja Kormun alueen mediaanitulo on Verohallinnon tietojen mukaan Lopen kunnan korkeimmalla tasolla. Koulu on ainoa palvelu, joka kylältä löytyy. Muut palvelut kormulaiset saavat pääosin Riihimäeltä. Tämä on hyvä huomioida, kun Lopen kunnassa tehdään päätöksiä.

Kylien tasapuolinen kohtelu on tärkeää etenkin, jos halutaan Lopen kunnan strategian mukaisesti kehittää kylien elinvoimaa. Tutkimusten mukaan kylien elinvoima on tiiviissä yhteydessä kyläkoulun olemassaoloon. Koulujen lakkautuspäätöksillä on tutkimuksissa todettu olevan negatiivinen vaikutus kylien elinvoimaan¹. Kyläkoulujen lakkautuspäätöksen voi näin katsoa olevan Lopen kunnan strategian vastainen. Kunnan tehtävänä on kuntalain mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Kormun koulun lakkauttamista ei voi nykyisillä oppilasmäärillä ja käytössä olevien arvioiden pohjalta pitää

¹ Kts. esim. Karvi 2022: Maaseutu- ja saaristoalueilla asuvien lasten sivistyksellisten ja sosiaalisten oikeuksien toteutuminen kouluverkon muutoksissa ja muutosten vaikutukset alueiden elinvoimaan. Lehtonen, Olli 2021: Primary school closures and population development – is school vitality an investment in the attractiveness of the (rural) communities or not?

järkeväenä säästötoimenpiteenä eikä se missään tapauksessa tue kunnan ja sen kylien elinvoimaa.

Edellä todetun perusteella tulee Kormun koululle antaa työrauha ja perua lakkauttamisen valmistelu. Asiaa on syytä tarkastella uudelleen vuonna 2028.

Kunnioittavasti,

Kormun koulun vanhempaintoimikunta ja Kormun Kyläyhdistys ry
sekä seuraavat Kormun kyselyssä nimensä ilmoittaneet henkilöt

Mikko Rintala, Mirjam Kela, Mirja Niiranen, Tuuli Reijonen, Mikko Harju, Laura Salomäki, Mirja Typpö, Tea Ikävalko, Jari Tuomisto, Terhi Virtanen, Laura Tuomisto, Reetta Lehtiö, Hannu Kaihilahti, Jere Lehtiö, Riikka Harju, Tero Hellgrén, Eero Louhelainen, Lyti Aaltonen, Rauno Uimonen, Leena Uimonen, Mari Rytinki, Hannu Pippuri, Julianna Koivu, Kaisa Laaksonen, Susanna Passila, Satu Myllykoski, Tuomas Alastalo, Timo Ahonen, Kaarlo Koivu ja Elise Lehto.

Liite 1. Kysely kormulaisille, Yhteenveto kormulaisille tehdyn kysely tuloksista

Kormun koulun vanhempaintoimikunta ja Kormun kyläyhdistys toteuttivat marraskuussa 2024 kyselyn, jossa kysyttiin kormulaisten ajatuksia kyläkoulun lakkauttamiseen liittyen. Kysely oli avoinna reilun kahden viikon ajan ja linkkiä jaettiin erilaisissa Facebook ja WhatsApp-ryhmissä. Tarkoituksena oli, että kysely tavoittaisi kormulaiset laajasti ja vastauksia saataisiin sekä nykyisten ja tulevien koululaisten vanhemmilta, että muilta kyläläisiltä.

Kyselyyn vastasi 51 henkilöä. Vastaajat ovat asuneet Kormussa keskimäärin noin 16 vuotta. Vastaukset vaihtelivat 1 vuodesta jopa yli 60 vuoteen. Kyselyssä kysyttiin mikä on ollut vastaajien tärkein syy muuttaa Kormuun. Selkeästi kolme tärkeintä syytä ovat olleet maaseudun rauha (82,4 %), sijainti (64,7 %) ja kyläkoulu (64,7 %). Muita mainittuja syitä Kormuun muutolle ovat sukulaissuhteet (17,9 %), moottoritien läheisyys ja hyvät kulkuyhteydet.

Kormua kuvaillaan vastauksissa hyväksi asuinpaikaksi. Maaseudun rauhallisuus ja hyvät kulkuyhteydet ovat niitä valtteja, joita Kormulla asuinpaikkana on. Luonto on lähellä, on rauhallista ja turvallista, ja kyläyhteisö on vireä ja aktiivinen. Lähellä on sekä moottoritie liikkumisen mahdollisuuksineen että Riihimäen palvelut. Kyläkoulu on ollut monen lapsiperheen näkökulmasta ratkaiseva asia muuttopäätöksessä Kormuun.

Kormun koulun lakkauttamisella olisi vaikutusta vastaajista 76,5 % (39 vastaajaa) elämään. Vastauksissa mainitut negatiiviset vaikutukset voidaan jakaa kolmeen eri luokkaan: vaikutukset lasten koulunkäyntiin, vaikutukset kylän yhteisöllisyyteen sekä asuntojen arvon alentuminen.

Lasten koulumatkat pitenevät ja sen myötä myös koulupäivät pitenevät. Koulukyytien sujuminen aiheuttaa huolta samoin kuin koulumatkojen turvallisuus yleensä. Ylipäänsä koulun vaihtuminen kesken koulutaipaleen huolestuttaa vastaajia ja pientä kyläkoulua pidetään lapsille hyvänä paikkana olla, oppia ja kasvaa.

Kylän yhteisöllisyyteen lakkautus vaikuttaisi, koska koulu on kylän tärkeä ja samalla ainut kokoontumispaikka ja se tarjoaa mahdollisuuksia esimerkiksi ulkoliikuntaan. Toimiva koulu lisää myös sellaisten kyläläisten turvallisuuden tunnetta, joilla ei omia lapsia ole. Asuntojen arvon mahdollinen laskeminen ja alueen houkuttelevuus jatkossa nousee myös esiin kyläkoulun lakkautuksesta aiheutuvina vaikutuksina.

Kolme vastaajaa kertoo harkitsevansa muuttoa muualle, mikäli kyläkoulu lakkautetaan. Niin ikään kolme vastaajaa pitää koulun lakkauttamista hyvänä asiana. Launosten koulun paremmat liikuntatilat ym. opetustilat ja suuremmat oppilasryhmät nähdään näissä vastauksissa positiivisina mahdollisuuksina ja kyläkoulun lakkauttaminen olisi näiden vastaajien mukaan positiivinen muutos.

Kysyttäessä millaisia vaikutuksia kyläkoulun lakkauttamisella olisi kylän yhteisöllisyyteen ja sosiaaliseen elämään saatiin niin ikään monenlaisia vastauksia. Vaikutukset kylän yhteisöllisyyteen katsottiin pääasiassa negatiivisiksi. Kyläkoulun myötä pelätään katoavan myös kylän yhteisten tapahtumien, kun ainoa kokoontumispaikka katoaa. Lapsille ja nuorille koulun piha on tärkeä vapaa-ajan viettopaikka myös koulupäivien jälkeen ja sen poistuminen jättäisi suuren aukon kylän yhteisöllisyyteen.

Kormun kyläkoulu on muutakin kuin opetuksen paikka; se on yhteisöllisyyden keskus, jossa kylän lapset ja perheet tuntevat toisensa. Tällaisen tiiviin kyläyhteisön vaikutusta lasten kasvuympäristöön ei voi aliarvioida, sillä pienempi kouluyhteisö tarjoaa turvallisen

ja kodinomaisen oppimisympäristön. Sulkeminen voisi heikentää koko kylän elinvoimaisuutta ja kykyä vetää uusia lapsiperheitä alueelle, mikä varmasti olisi vastoin myös Lopen kunnan tavoitetta kasvattaa asukasmääräänsä ja houkutella uusia asukkaita.

Kysyttäessä sitä uskovatko vastaajat, että koulun lakkauttamisella on vaikutusta Kormun houkuttelevuuteen asuinalueena jopa 86,3 % vastaa myöntävästi. Vain 11,8 % eli kuusi vastaajaa uskoo, että kyläkoululla ei ole vaikutusta asuinalueen houkuttelevuuteen.

Nykyisten ja tulevien koululaisten vanhemmille suunnatut kysymykset

Kyselyn yksi osio oli suunnattu nykyisten ja tulevien koululaisten vanhemmille. Aluksi vastaajilta kysyttiin, onko perheessä alakouluikäisiä lapsia. Vastaukset on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Onko perheessä alakouluikäisiä lapsia?

	%	N
Ei alakouluikäisiä lapsia	29,3	12
Yksi alakouluikäinen lapsi	26,8	11
Useampi alakouluikäinen lapsi	43,9	18
Yhteensä	100	41

Vastaajista suurella osalla on useampi alakouluikäinen lapsi. Lisäksi kysyttiin, onko perheessä alle kouluikäisiä lapsia. Vastaukset on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Onko perheessä alle kouluikäisiä lapsia?

	%	N
Ei alle kouluikäisiä lapsia	51,3	20
Yksi alle kouluikäinen lapsi	25,6	10
Useampi alle kouluikäinen lapsi	23,1	9
Yhteensä	100	39

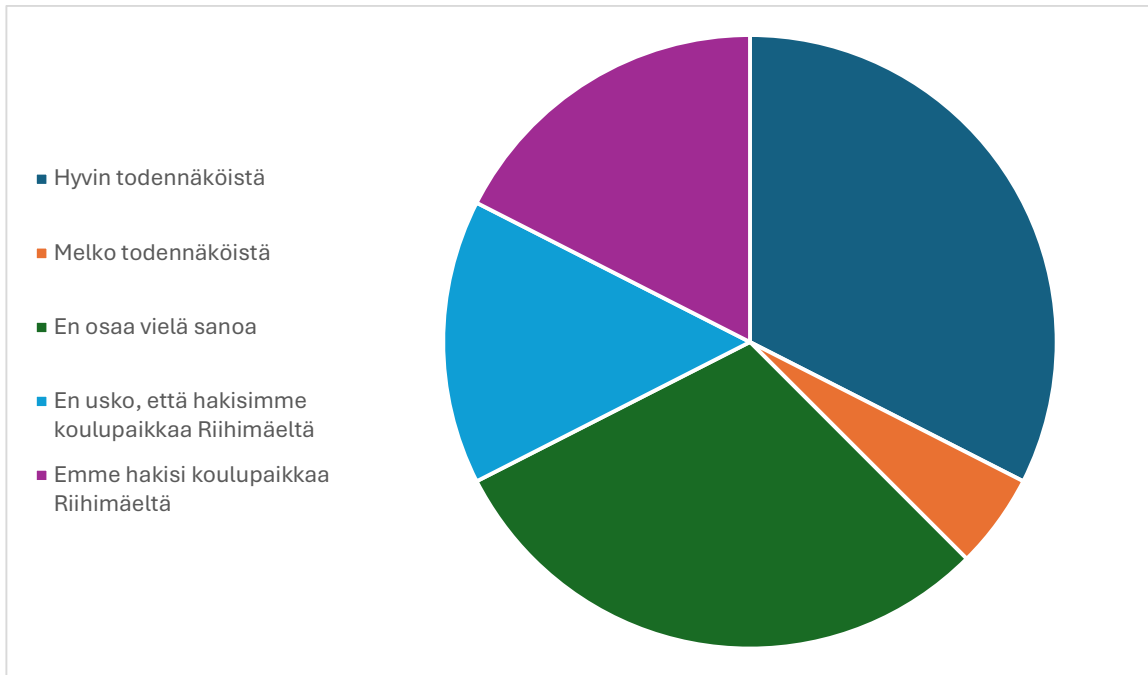
Nykyisten ja tulevien koululaisten vanhemmilta kysyttiin millainen vaikutus Kormun koululaisten siirtymisellä Launosten kouluun olisi lasten koulumatkoihin. Koulumatkan pidentyminen ja koulumatkan tekeminen koulukyydillä ovat merkittävimpiä muutoksia. Matka piteneisi monilla yli 5 kilometrillä ja monista lapsista tulisi kuljetusoppilaita. Vastauksissa nousee esiin myös se, että ajallisesti matkat piteneisivät. Jo nyt eskarilaisia haetaan koulukyydillä klo 7.40 vaikka eskari alkaa klo 9. Tämä on pitkä aika yksisuuntaiseen matkaan pienillä lapsilla. Koulumatkoja ei olisi enää mahdollista tehdä pyörällä, koska tieosuus on vaarallinen. Tämä vähentää koululaisten itsenäisyyttä ja tuo perheiden aamujen aikatauluun lisähaastetta.

Muutoksen vaikutuksissa mainittiin myös se, että Launosten koulu on logistisesti väärässä suunnassa ja todella vaarallisen reitin päässä. Kevyen liikenteen väylien puuttuminen nousee myös esiin useammassa vastauksessa. Osalle vastaajista muutoksella ei olisi merkittäviä vaikutuksia ja he katsovat, että pyöräilyn tms. omatoimisen kulkemisen tilalle tuleva koulukuljetus ei aiheuta ongelmia.

Yksi vastaaja tuo esiin sen että matka pitenee hiukan, mutta vastaavasti muutoksesta olisi muita myönteisiä vaikutuksia.

Kormu sijaitsee Riihimäen lähituntumassa ja osalle kormulaisista Riihimäellä on Kormun jälkeen seuraavaksi lähin koulu. Vastaajilta kysyttiin ajatuksia siihen, hakisivatko he koulupaikkaa lapsilleen Riihimäeltä, mikäli Kormun koulu lakkautetaan. Vastaukset on esitetty kuviossa 1.

Kuvio 1. Jos Kormun koulu lakkautettaisiin, kuinka todennäköisenä pidätte sitä, että hakisitte lapsillenne / lapsellenne koulupaikkaa Riihimäeltä?



Noin 40 % vastaajista pitää hyvin todennäköisenä tai ainakin melko todennäköisenä sitä, että hakisi koulupaikkaa Riihimäeltä, mikäli Kormun koulu lakkautetaan. Niin ikään reilu 30 % vastaajista ei ole oikeissa hakea koulupaikkaa Riihimäeltä. Moni ei ole vielä ajatellut asiaa.

Perusteluina mainitaan se, että Riihimäen koulujen sijainti on välimatkallisesti parempi ja myös lasten harrastukset suuntautuvat Riihimäelle. Useissa vastauksissa tuodaan esiin myös se, että Riihimäen koulut ovat lähempänä kotia kuin Launonen ja Riihimäki on samassa suunnassa kuin vanhempien työt tai työmatkat. Myös pitkät koulumatkat mainitaan perusteluina ja se, ettei lapsia haluta lähettää vaarallista reittiä pitkin Launosiin kouluun.

Muutama vastaaja katsoo, että Launonen on oman perheen näkökulmasta hyvä vaihtoehto eikä Riihimäellä ole mitään sellaista tarjolla mitä ei Lopen kouluista löydy. Yksi vastaaja suhtautuu kriittisesti ”koulushoppailuun” ja pitää sitä lähtökohtaisesti huonona asiana.

Perusteluissa tuodaan esiin myös se, että asiaa ei ole vielä mietitty ja päätös asiassa on ajankohtainen myöhemmin. Asiaan vaikuttaa siinä vaiheessa koulukyytien toimivuus ja toisaalta Riihimäen koulutarjonta.

Lopuksi kyselyssä oli mahdollista tuoda esiin vapaasti ajatuksia Kormun koulun lakkauttamisen valmisteluun. 28 vastaajaa käytti tämän mahdollisuuden ja vastauksissa nousi esiin erilaisia

näkökulmia asiaan. Vastauksia voi karkeasti jaotella neljään eri teemaan. Ensimmäisessä kannatetaan koulujen lakkautusta ja kolmessa muussa asiaa tarkastellaan säästölaskelmien uskottavuuden, koululaisten hyvinvoinnin ja Kormun alueen erityispiirteiden näkökulmasta.

Ensimmäisessä teemassa nostetaan esiin asian tarkastelu talouden näkökulmasta. Näissä vastauksissa tuodaan esiin realiteettina lapsimäärien väheneminen ja pakko löytää säästöjä. Kyläkouluja pidetään parempana säästökohteena kuin esim. erityisopetuksesta säästäminen. Lisäksi esiin nousee koulukiinteistöjen kunto ja niihin liittyvät kustannukset. Oman koulun säilyttämiseen liittyvää ajattelua pidetään kapeakatseisena, kun otetaan huomioon kunnan talouden tilanne.

Toinen vastauksissa toistuva teema liittyy säästölaskelmien perusteluihin ja uskottavuuteen. Esimerkiksi koulukuljetuksen kasvavien kustannusten nousua ei voida realistisesti laskea. Lisäksi esiin nousee huoli siitä, että talouslukija tarkastellaan liian lyhyellä aikavälillä ja niin, että osa kokonaisuudesta on jätetty huomioimatta. Esimerkiksi koulun lakkauttamisen vaikutuksia kylien elinvoimalle ja verotuloille ei ole laskelmissa huomioitu. Samoin mahdolliset siirtymät kouluun Riihimäelle tekevät laskelmista epäluotettavia. Esiin nousee myös ajatuksia siitä, että aikaisemminkin on todettu, etteivät koulujen lakkautukset ole tuottaneet haluttuja säästöjä. Kuljetuskustannukset kasvavat ja kiinteistöistä on kuluja eikä koulurakennusten myynti ole taloudellisesti kannattavaa.

Lasten hyvinvointia korostavissa vastauksissa nousee esiin huoli koulumatkojen sekä koulunkäynnin turvallisuudesta. Pieni koulu mahdollistaa pienet luokkakoot ja tämä on lasten hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta hyvä asia. Isommat keskitetyt koulut eivät ole aina lasten kannalta paras ratkaisu, ja lapsiperheille kyläkoulu on tärkeä kriteeri asuinpaikan valinnassa. Lähikoulun olemassaolo tukee koko kyläyhteisön aktiivista elämää ja hyvinvointia ja on merkittävässä roolissa, kun halutaan vahvistaa maaseutuasumisen houkuttelevuutta.

Useissa vastauksissa nousee esiin myös Kormun alueen erityispiirteet. Kormun koulussa oppilasmäärä on merkittävästi suurempi, kuin kahden muun lakkautusuhan alla olevan koulun. Kormun koulu on toimiva koulu, jossa oppilasmäärät ovat kasvaneet ja tällaisen koulun lakkauttaminen tuntuu järjettömältä. Kyläkoulu on ollut monien muuttopäätöksessä merkittävässä roolissa ja vastauksissa nousee esiin huoli kylän elinvoimasta ja alueelle rakennettujen asuntojen arvosta. Esiin nousee myös se, että kyläkoulu on ainoa palvelu, joka Kormussa on. Jos tämä palvelu lähtee, niin mitä vastinetta kormulaiset verorahoilleen saavat. Loppi tarvitsee Kormua enemmän kuin Kormu Loppea eli koulun lakkauttamisen myötä Riihimäen merkitys kormulaisille kasvaa entisestään.

Ymmärrän säästöpainetta, mutta valmistelevana viranhaltijana tai päättäjänä tulisi olla hyvin tarkkana Kormun koulun lakkauttamisen suhteen. Kormu sijaitsee niin lähellä Riihimäkeä, ja on siksi hyvien liikkumayhteyksien lähellä, mikä on vahvimpia kriteerejä lapsiperheiden muuttoajatuksissa. Yhtä vahva kriteeri on koulu. Näkisin, ettei Kormun koulua voi edes verrata muihin lakkautuksen alla oleviin kouluihin, nimenomaan kylän sijainnin takia. Lisäksi lapsiluku on myös ihan eri luokkaa. Näen Kormun koulun lakkauttamisen enemmän riskinä, kuin säästötoimenpiteenä.

Ehdotuksena tuodaan esiin se, että säästetään siellä missä oppilasmäärät vähenevät eli siirrytään yhdysluokkiin esim. Launosissa ja annetaan Kormun koululle lisäaikaa. Koulukiinteistöjen kustannukset jäävät joka tapauksessa kunnan maksettaviksi ja vuokralaisten takia koulukiinteistöä on joka tapauksessa ylläpidettävä. Näin ollen ei ole järkevää lakkauttaa Kormun koulua vaan tarkastella sen osalta tilannetta myöhemmin uudelleen.

Lähettäjä: Saikkonen Tiina

Lähetetty: torstai 5. joulukuuta 2024 13.41

Vastaanottaja: Lopen Kunta; Ruotsalainen Elina

Aihe: Lausunto palveluverkon muutossuunnitelmista koskien Joentaan koulua

Lausunto palveluverkon muutossuunnitelmista koskien Joentaan koulua

Taulukot tulevista oppilasmääristä:

- Joentaan koulun oppilasmäärät eivät ole laskussa. Päinvastoin, ne pysyvät ennallaan tai nousevat. Joentaan koulu on Lopen kunnan kouluista ainoa, jossa oppilasmäärät kasvavat. Henkilökunnan kuulemistilaisuudessa sivistystoimenjohtaja Anne Haakana oli kuitenkin sitä mieltä, että taulukko antaa virheellistä tietoa ainoastaan Joentaan koulun osalta. Hänen mukaansa Joentaan kouluun tulee aina ennakoitua vähemmän oppilaita. Mitä siis uskoa? Tehdäänkö suunnitelmat ennusteiden vaiko oletusten mukaan?

Pätevät, sitoutuneet opettajat:

- Lopen kunta palkkasi konsulttifirman selvittämään asioita puolueettomasti. Eräs, kyläkouluja kritisoiva tulos oli, että kyläkouluille on vaikeaa saada sitoutunutta, pätevää henkilökuntaa. Tämä herättää hämmennystä ja suorastaan epäuskoista hilpeyttä. Joentaan koululla on kaksi pätevää luokanopettajaa, jotka ovat työskennelleet koulussa yli 20 vuotta. Myös Kormussa ja Länsi-Lopella on päteviä ja pitkäaikaiset opettajat. Koemme, että kyläkoulujen opettajat ovat poikkeuksellisen sitoutuneita työhönsä.
- Konsulttifirman mukaan kyläkoulut vievät isojen koulujen henkilöstöresursseja esim. sairastapauksissa. Joentaan koulussa sijaistukset hoidamme pääsääntöisesti omin voimin. Joskus joudumme turvautumaan ulkopuoliseen sijaiseen. Emme ole käyttäneet isojen koulujen resursseja.
- Konsulttifirman mukaan kaikki Lopen opettajat ovat kyläkoulujen lakkauttamisen kannalla. Keväällä tehdyssä kyselyssä kyläkoulujen opettajien äännet hukkuivat massaan. Ei tällöin voida yleistää, että kaikki ovat sitä mieltä.

Koulukuljetukset

- Laskelman mukaan kuljetusoppilaiden määrä kasvaa kuudella, jos Joentaan koulu suljetaan. Onko huomioitu Sajatien vaarallisuusluokitus? Saattaa kasvattaa vielä kuljetusoppilaiden määrää.
- Kasvaako kuljetusaika? Tarvitaanko lisää takseja huolehtimaan, että kyytioppilaiden taksiajat eivät ylity (2,5h/pv)?

Koulurakennus

- Joentaan koulun kiinteistön investointitarpeet herättivät hämmennystä. Tekninen toimi on ollut vuosia tietoinen monista kunnostuskohteista. Asiat on luvattu hoitaa aina kesän aikana. Moni asia on jäänyt tekemättä. Olisimme hämmästyneitä, jos kaikki listatut korjaustarpeet tehtäisiin tulevina vuosina. Esimerkiksi julkisivun maalausta on odotettu jo kauan. Onko konsulttifirman raportissa

hakemalla haettu korjauskuluja esim. sali 50 000e, WC-tilat 100 000e tai ikkunoiden peruskorjaus 20 000e?

Maaseudun vetovoima

- Joentaan koulun ympäristö on varmasti houkutteleva muuttokohde perheille, jotka etsivät maaseudun rauhaa. Ollaan lähellä kirkonkylää, lähellä hyviä tieverkkoja suurempiin kaupunkeihin ja silti maaseudulla. Väestö ikääntyy ja talot jäävät tyhjilleen. Kunta tarvitsee veronmaksajia. Millä niitä saadaan kuntaan? Vastaus: tarjoamalla myyntiin remonttikuntoisia kiinteistöjä ja idyllisen kyläkoulun. Kannattaisiko kunnan satsata tähän?
- Yleisesti Suomessa tehdyt koulujen lakkauttamiset eivät ole olleet oikeasuuntaisia eivätkä yhdenvertaisia. Lakkautukset ovat pääsääntöisesti koskeneet kuntien vähemmistöalueita. Näiden alueiden lapsilta on viety perusoikeus hyvään oikeusturvaan. Kyläkoulun lakkauttaminen ilman tutkimuksia on helppo myydä enemmistöalueella asuville äänestäjille. Ei aiheuta tuskaa niin monelle. (Turun Sanomat 17.10.2024)

Oppilasnäkökulma

- Raportissa mainittiin isojen koulujen hyvänä puolena on, että oppilas "oppii olemaan isossa ryhmässä". Onko tämä hyvän oppimisen edellytys? Onhan meillä kyläkoulussakin isoja luokkia.
- Tutkimusten mukaan lapsi kehittyy parhaiten ryhmässä, jossa on eri-ikäisiä oppijoita. Yhdysluokassa lapsi oppii omatoimisuutta ja muita seuraamalla esim. koulun ja luokan säännöt. Pienestä koulusta puuttuu ison koulun taustamelu ja se antaa paremman rauhan opiskella. Opettajille ja kodeille yhteistyö on luontevaa usein vuosienkin tuttavuuden jälkeen. Tämä muodostaa hyvän oppilastuntemuksen. Kodit antavat täyden luottonsa koululle.
- Massakouluissa oppilaiden oireilu ja asosiaalinen käyttäytyminen lisääntyy eikä niissä viihdy henkilökuntaan (mm. THL/kouluterveyskyselyt, Suomen Rehtorit ry., MTV&co/rehtorikysely 2022 ja 2024).

Yhdysluokat

- Keskustelu yhdysluokista on ollut hämmentävää. Konsuttien mukaan pienissä kouluissa yhdysluokat nähdään oppimisen hidasteena. Säästöjen myötä isoissa kouluissa yhdysluokat olisivat hyvä asia. Eikö tässä ole ristiriita?
- Joentaan kylätoimikunta esitteli kuulemistilaisuudessa 2.12.2024 toisenlaisen säästösuunnitelman. Siinä säästöt saadaan aikaiseksi muodostamalla Lykkiin yhdysluokkia. Kohdennetaan säästöt sinne, missä oppilaat vähenevät eikä lakkauteta oppilasmääränsä säilyttämään kyläkoulua. Toimisiko sama ajatus Läyliäisten ja Launosten alakouluissa? Kuinka paljon silloin saisi säästöjä aikaiseksi?

Lyhyt yhteenveto tutkimuksesta

- Kouluverkkomuutosten elinvoimavaikutukset toteuttanut aluekehittämistoimisto MDI Public oy.

Perusteellisen tutkimuksen tärkeimmät johtopäätökset ovat suorina lainauksina opetustoimen ylitarkastaja emeritus Kari Lehtolan mukaan seuraavat:

1. Koululakkautuksista ei synny säästöjä.
2. Koululakkautukset eivät ratkaise elinvoiman tilaa vaan pahimmillaan heikentävät elinvoiman kehitysnäkymiä.
3. Koululakkautukset betonisoivat negatiivisen kehityskulun.
4. Koulutusmenot kasvoivat maltillisimmin vain vähäisiä kouluverkkomuutoksia tehneissä maaseutukunnissa.
5. Suuria tai erittäin suuria kouluverkkomuutoksia tehneissä kunnissa menot kasvoivat merkittävästi voimakkaammin etenkin lasta kohden laskettuna.

Terveisin Joentaan koulun luokanopettajat Tiina Saikkonen ja Elina Ruotsalainen

Lähettäjä: Niina Salonen <niina_salonen@hotmail.com>

Lähetetty: torstai 28. marraskuuta 2024 13.36

Vastaanottaja: Lopen Kunta

Aihe: Mieliä kyläkoulujen lakkauttamisesta

Hei!

Meidän perheessä on 2 lasta, joista toinen on erityisherkkä. Olemme olleet siinä onnellisessa asemassa, että olemme saaneet viedä herkän lapsen pieneen kyläkouluun. Kouluun, jossa on ollut mahdollisuus kasvaa, kehittyä ja rohkaistua pikkuhiljaa vuosien varrella. Kun ekalle luokalle menevä lapsi ilmoitti jo eskarin päätyttyä, että hän ei sitten minnekään koulu mene, ja jatkoi tätä ajatusta koko kesän, oli koulun alkaessa jännät paikat edessä. Kun lapsi ensimmäisen reilun kuukauden jäi lähes poikkeuksetta itkien aamuisin koulun pihalle, välillä niin että opettaja otti lapsen syliin että äiti pääsi poistumaan paikalta lapsen huutaessa, kiitin mielessäni pientä kyläkoulua. Miten tällainen tilanne olisi voitu huomioida isommassa koulussa? Tuleeko siellä oma tuttu opettaja joka aamu koulun pihalle vastaan pieniä oppilaita? En väitä etteikö henkilökunta joka puolella olisi yhtä osaavaa, mutta resurssit ihan jo käytännön syistä koulun pihan laajuuden ja rakennusten määrän suhteen ovat erilaiset kyläkoulun ja yhtenäiskoulun välillä. Lapseni pelkää isoja ihmismääriä (edelleen) ja voin 99% varmuudella sanoa että koulutaipaleen aloittaminen suoraan noin 500 oppilaan koulussa olisi ollut äärimmäisen raskas. Pienessä kyläkoulussa lapsi sai hiljalleen kasvaa ja rohkaistua. Pienessä koulussa kaikki oppilaat tuntevat toisensa. Meille kyläkoulu oli lottovoitto ja tärkeä valinta. Toinen lapsistamme on luonnostaan aivan erilainen, ja tiedän että hänen kohdallaan ei olisi ollut väliä minkä kokoiseen kouluun menee. Surullista tässä mielestäni on se, että valinnan mahdollisuus meiltä kuntalaisilta ollaan viemässä kokonaan pois.

13.11 kuulemistilaisuudessa jo peräänkuulutin vaihtoehtolaskelmia. Kun tiedetään että mistä oppilasmäärät selkeästi eniten vähenevät, niin miksi ei lasketa paljonko säästöä tulisi henkilökunnan vähentämisellä niistä paikoista? Nyt halutaan ehdottomasti sulkea kyläkoulut ja väkisin lasketaan säästökseen näiden henkilöstöresurssit, vaikka todellisuudessa ainakin opettajat vain siirretään toiseen kouluun opettamaan. Ei kai opettajien palkat siinä matkalla mihinkään pienene? Kuulemistilaisuudessa tuli jo ilmi, että kiinteistö kustannusten muutos on aivan nimimaalinen kyläkoulut lakkauttamalla. Jos kiinteistö myytäisiin niin tilanne on toki eri, mutta jokainen meistä tietää miten epätodennäköistä on saada vanhat koulurakennukset myytyä. Säästöä tässä vaiheessa toki tulee laitospulaisen ja mahdollisesti koulunkäyntiavustajan palkoista. Missään ei kuitenkaan esitellä näitä todellisia säästöjä jotka koulu lakkauttamalla saadaan aikaan, vaan esitellään kaikki henkilökulut yms. säästöinä. Oletan, että jos todella laskettaisiin paljonko säästöä tulisi, jos kirkonkylän, Läyliäisten ja Launosten koululla opettajahenkilökuntaa karsittaisiin oppilaiden vähetessä, niin oltaisiin varmaan samoissa säästölukemissa mitä kyläkouluja lakkauttamalla saadaan aikaan. Mutta erona, että kylien elinvoimaisuus säilyisi ja

perheiden valinnanvapautta ei rajoitettaisi. Kunnan houkuttelevuus lapsiperheiden näkökulmasta ei kärsisi kolausta.

Näitä säästölaskelmia meidän muiden on hankala tehdä, kun emme pääse käsiksi materiaaleihin, jotka tarvitaan laskelmien pohjaksi. Kuinka paljon yhtenäiskoululla yläkoulun ja alakoulun välillä tehdään henkilökunnassa yhteistyötä? Ja voisiko tätä yhteistyötä kasvattaa oppilasmäärän laskiessa, jotta opetusta voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaammin? Kuinka monta opettajaa/ muuta henkilökuntaa yhtenäiskoululla, Launosten koululla ja Läyliäisten koululla työskentelee?

Yhtenä suurena huolenaiheenani on kasvavat luokkakoot. Säästöjä saadaan aikaan vain kasvattamalla ryhmien kokoja, sehän on selvä asia. Ja kunnan tekemässä laskelmassa näkyy että luokkakoot tulevat lähes kaikilla luokka-asteilla olemaan maksimissaan. Säästönäkökulmasta tämä on toki tavoittelemisen arvoinen asia, mutta jos halutaan miettiä näiden pienten oppilaiden kannalta, niin mahdollisimman suuret luokkakoot eivät ole ihanteellisia niin oppimisin kuin yksilöllisyyden näkökulmasta.

Toivon että voisin tässä vaiheessa ehdottaa jonkin vaihtoehdoisen säästökohteen, mutta sellaista minulla ei ole heittä. Kannustan vain kuntaa ja päättäjiä pohtimaan, että ovatko nämä lasketut säästöt todellisia. Oman ymmärryksen mukaan säästölaskelmat on tehty täysin tarkoitushakuisesti ja numerot on saatu näyttämään siltä että kyläkoulut kannattaisi lakkauttaa. Mutta laskelmat eivät kestä tarkempaa tarkastelua. Jos todellinen säästö on noin 30 000€/ vuosi, niin onko tämä sellainen säästölukema, minkä takia ollaan valmiita laittamaan lapset todella suuriin luokkaryhmiin, laitetaan monet lapset istumaan taksissa pahimmillaan 2,5 tuntia päivässä (= 12,5h/ viikossa, 50h/kuukaudessa, tämä ilmeisesti ihan fakta Pilpalan oppilaiden kohdalla), lisätään opettajien työtaakkaa (ja mahdollisesti sairaslomiamia) ja unohdetaan kylien elinvoiman ylläpitäminen ja kunnan houkuttelevuus lapsiperheiden silmissä?

Yst. terv. Niina Salonen

Kirjallinen mielipide perusopetuksen palveluverkon muutoksista ja kyläkoulujen alasajosta

Miksi kyläkoulut pitäisi säilyttää?

Lopen kunnan, kylien ja haja-asutusalueiden elinvoiman säilyttäminen

Maaseudun väestökehityksen ennustaminen on haastavaa. Pitkään on puhuttu kaupungistumistrendistä, väestön keskittymisen voimistumisesta entisestään suuriin kaupunkeihin ja maaseudun autioitumisesta. Väestö on kuitenkin liikkuvaa ja muutokset työelämässä (paikkariippumattoman työn lisääntyminen) ja ympäristössä (pandemia, turvallisuus, ympäristön saasteet ja ilmastonmuutos) ovat käynnistäneet vastakaupungistumisen ja maallemuuttotrendin. Lopen kunnan sijainti suurten kaupunkien keskellä (Helsinki, Turku, Tampere) ja vieläkin lähempänä hieman pienempiä kaupunkeja (Hyvinkää, Riihimäki, Nurmijärvi, Forssa, Hämeenlinna) mahdollistavat esimerkiksi monipaikkaista työtä tekevien ihmisten asumisen mukavasti ja väljästi, kuitenkin lähellä esimerkiksi laajenevaa pääkaupunkiseutua. Lopella, sekä taajama-alueilla että kylissä ja haja-asutusalueilla, näemme olevan potentiaalia tulevaisuuden väestökehityksen kannalta. Strategisesti Lopen kunnassa tulisi keskittyä tulevaisuudessa kasvu synnyttäviin tekijöihin. Esimerkiksi Lehtosen (2019) esityksen mukaan menestyvissä kunnissa painotetaan koulutusta, osallisuutta, digitaalisuutta ja imagoa, kun taas taantuviissa kunnissa on keskitytty talouteen, toimintaan, elinvoimaan ja visioon. Lopella on hyvät mahdollisuudet kääntää kelkka itselleen edulliseksi panostamalla juuri näihin menestystekijöihin sekä taajamissa että kylissä ja haja-asutusalueilla. Kyläkoulut ovat selvästi yksi osa koulutusta, osallisuutta ja imagoa, ja niissä voidaan ja kannattaisi hyödyntää digitaalisuutta.

Kyläkoulut ovat enää oikeastaan ainoa Lopen kunnan tarjoama palvelu kuntalaisille taajama-alueiden ulkopuolella. Erityisesti lapsiperheille kyläkoulut ovat erittäin tärkeä palvelu, koska pitkän matkan koululle koetaan rasittavan lasten ja perheiden arkea kohtuuttoman paljon. Jo nyt koulumatkat ovat todella pitkiä ja raskaita esimerkiksi omille lapsillemme Vojakkalasta Topenolle, kun kyydeissä istutaan usein jopa 2 tuntia päivässä ja siihen päälle vielä odotetaan pitkä aika koulun alkamista. Tämä väsyttää lapsiamme, heillä on välillä iltapäiväkyödyin jälkeen huono olo ja pitkä istuminen on aiheuttanut myös selkäkipuja.

Kun kyläkouluja suljetaan tai uhataan sulkea, lapsiperheet muuttavat lähemmäs pysyvämpiä koulupalveluja, mikä johtaa kylien ja haja-asutusalueiden, ja pidemmällä tähtäimellä mahdollisesti koko kunnan näivettymiseen. Nuttusen (2019) kirjallisuuskatsauksen mukaan useissa tutkimuksissa todettiin kyläyhteisöillä ja kyläkoululla olevan hyvin tiivis suhde. Koulujen rooli ei ole rajoittunut vain kylän lasten kasvattamiseen ja opettamiseen, vaan koulu toimii myös järjestöjen, julkisen sektorin ja harrastekerhojen monitoimitilana, jota kyläyhteisö on mukana kehittämässä. Näin koulut lisäävät elinvoimaa, vetovoimaa, yhteisöllisyyttä ja turvaa kylissä.

Vaikuttavuusarviota kyläkoulujen lakkauttamisista on tehty hyvin vähän. Yksi vaikuttavuusarvio on tehty Etelä-Savossa, jossa on vuosina 2010-2018 lakkautettu 31 kyläkoulua (Lehtonen, 2019). Tältä alueelta tehty vaikuttavuusarvio vahvisti tilastoistakin havaitun eron: lakkauttamisen jälkeen väestötappiot kiihtyivät maaseudulla vuosittain 24 prosenttia verrattuna lakkauttamista edeltäneisiin vuosiin. Näin kunnat ovat etukenossa kouluja lakkauttamalla vahvistaneet ennestään negatiivista väestökehitystä ja toteuttaneet negatiivisia väestöennusteitaan. Tässä vaiheessa suunnan muuttaminen vaatii kunnalta jo muutakin kuin pelkästään viimeisten kyläkoulujen ylläpitoa. Asukkaita pitäisi houkutella takaisin kylille ja haja-asutusalueille, jotta lasten määrä saataisiin taas sille tasolle, että kyläkouluja kannattaa pitää. On ilman muuta selvää, ettei kouluja tarvita, jos ei lapsiakaan ole. Mutta kunnankaan esittämien ennusteiden

mukaan asia ei ole näin esimerkiksi Länsi-Lopen koulun osalta. Toisaalta esimerkiksi Vojakkalan osalta näin on juuri käynyt, ihan Läntiselle Lopelle ei ole kovinkaan montaa lapsiperhettä muuttanut Vojakkalan koulun lakkautuksen jälkeen. Itse teimme muuttopäätöksen Lopelle Helsingistä 2009, jolloin Vojakkalan koulu oli vielä olemassa. Tämän olimme kyllä huomioineet, vaikka meillä ei vielä tuolloin lapsia ollutkaan. Harmillisesti lopettamispäätös tuli ennen kuin omat lapsemme pääsivät varsinaiseen omaan lähikouluunsa ja joutuvat nyt jo kärsimään pitkistä koulukyydeistä Topenolle.

Onko kyläkoulut lasten etu?

Opetushallituksen mukaan Suomessa jokaisella lapsella on oikeus tasa-arvoiseen koulutukseen riippumatta sosioekonomisesta taustasta tai maantieteellisestä sijainnista. Opetuksen järjestäjänä toimii kunta, joka on velvollinen järjestämään opetusta niin sanotussa lähikoulussa jokaiselle alueella asuvalle oppivelvolliselle.

Alla on lueteltu kyläkoulujen etuja ja haittoja lasten ja opettajien kannalta.

Kyläkoulujen edut:

- Perheenomainen kulttuuri, opettajilla aikaa huomioida ja tukea lapsia, kun ryhmäkoot ovat pieniä
- Kaikki tuntevat toisensa ja ilmapiiri koetaan hyväksi, ristiriidat saadaan nopeasti ratkottua
- Yhdysluokkaopetus mahdollistaa eri-ikäisten oppilaiden auttamisen ja monipuolisen sosiaalisen kanssakäymisen, mikä vaikuttaa positiivisesti oppilaiden yhteistyötaitojen kehittymiseen (Nykänen ja Väkeväinen, 1998; Peltonen, 2010)
- Byrokratiaa vähemmän, mikä mahdollistaa opetussuunnitelman muokkaamisen vapaammin sekä yksilöllisempien opetusmenetelmien käytön opettajan ja opetettavan luokan tarpeiden mukaan (Nykänen ja Väkeväinen, 1998; Peltonen, 2010; Viljanen, 2007)
- Esimerkiksi tartuntatautien leviämisen aikana kyläkouluissa pienine ryhmäkokoineen opetus on mahdollista järjestää turvallisesti

Kyläkoulujen haasteet:

- Lakkauttamisuhka ja säästötoimenpiteet aiheuttavat ahdistusta niin opettajille kuin oppilaillekin (Nykänen ja Väkeväinen, 1998). Nämä uhat voivat vaikuttaa myös siihen, että kyläkoulujen kehittämiseen ja opettajien koulutukseen ei enää investoida, mikä voi taas johtaa opetuksen ja oppimisympäristön laadun heikkenemiseen.
- Yhdysluokkaopetuksen vaikeudet: opetusmateriaalin eriyttäminen ja eheyttäminen vievät opettajan aikaa, opetusmateriaalia yhdysluokkaopetukseen on vähän ja siinä on puutteita, nykyinen opetussuunnitelma sopii huonosti yhdysluokkaopetukseen (Nykänen ja Väkeväinen, 1998; Peltonen, 2010; Nuttunen, 2019)
- Opettajakoulutus ei valmista uusia opettajia toimimaan kyläkouluissa ja yhdysluokissa (Nykänen ja Väkeväinen, 1998; Viljanen, 2007)
- Koulun etäisyys kaikesta – kulkeminen luokan kanssa esimerkiksi retkille ja liikuntapaikkoihin on kallista ja aikaa vievää

→ Opettajien merkitys kyläkouluissa korostuu. Opettaminen on paljon kiinni opettajan organisointikykyistä, persoonasta, taidosta opettaa sekä halusta toimia ja kehittää toimintaa pienessä kyläkoulu yhteisössä. Kyläkoulujen opettajat tarvitsevat erityistä tukea toiminnassaan sekä mahdollisuuden vaikuttaa toimintatapoihin ja kehittää opetusmenetelmiä oman luokkansa tarpeisiin sopiviksi. Kyläkoulun ketteryys voidaan nähdä etuna, joka mahdollistaa opetuksen erikoistumisen, nykyaikaisten digitaalisten opetusmenetelmien hyödyntämisen ja opetuksen kehittämisen.

Länsi-Lopen koulussa on erinomaiset opettajat, jotka ovat osanneet hyödyntää pienen koulun erityispiirteitä. Lapsemme ovat kokeneet koulun ja sen ilmapiirin turvalliseksi ja viihtyisäksi. Kiusaamista ei ole ilmennyt ja kaikki lapset tekevät asioita yhdessä ikäluokasta ja sukupuolesta välittämättä. Pienissä ryhmissä on pystytty huomioimaan vilkkaita lapsia ja oppimisen erityistarpeita yhdysluokista huolimatta. Näitä erityispiirteitä tulisi kouluverkossa hyödyntää tehokkaammin ja miettiä, olisiko ennemminkin hyödyllistä siirtää pienistä ryhmäkooista hyötyviä lapsia kyläkouluihin myös muista isommista kouluista. Kyläkoulujakin voisi profiloida kouluiksi, joissa olisi mahdollista opiskella esimerkiksi luonto- tai taidepainotteisemmin. Lisäksi digitaalisuus tuo uusia mahdollisuuksia opetukseen. Voisikin olla hyödyllistä ajatella kyläkouluja ihan uudesta näkökulmasta ja kehittää perusopetuksen palveluverkkoa innovatiivisesti ja tehokkaasti kyläkouluja hyödyntäen.

Säästäkö kunta kyläkouluja lakkauttamalla?

Vaikuttavuusarviota kyläkoulujen lakkauttamisesta ei ole juurikaan tehty ja ainakaan opetushallituksella ei ole tiedossa, että tutkimusta koululakkautusten toteutuneista säästöistä olisi tehty (YLE, 2019). Huomioitavaa on, että kyläkoulujen lakkauttamisessa ei voida pelkästään katsoa itse koulujen lakkauttamisesta aiheutuvia säästöjä ja kiinteistökustannuksia, vaan on huomioitava myös koulukyytien kustannukset sekä mahdolliset kunnan väestötappiot, imagon huononeminen ja vetovoiman väheneminen. Kunnan kannalta ei voida olettaa, että kylistä ja haja-asutusalueilta poislähtijät jäisivät lähimpään taajamaan, vaan muuttaa voidaan saman tien entistä parempien palveluiden toivossa muihin kaupunkeihin. Tämä kiihdyttäisi ennestään oppilaskatoa myös suuremmissa kouluissa. Kyläkoulujen sulkemisesta aiheutuvat taloudelliset tappiot pitää näin ollen arvioida hyvin kokonaisvaltaisesti ja kriittisesti. Tämän lisäksi on vielä huomioitava kouluihin, kyliin ja haja-asutusalueisiin liittyvät muut arvot (mm. hyvinvointi, turvallisuus, yhteisöllisyys, kulttuuriperintö, yksilöllisyys, luonto, maaseutu ja maatalous), jotka eivät ole mitattavissa taloudellisilla mittareilla. Elinkelpoisten kyläkoulujen lakkautuksista kunnissa ei saa päättää eurokonsultit. Arvioidut euromääräisetkin säästöt vaativat vielä uudelleen tarkastelua, pahimmassa tapauksessa säästöinnossamme saamme pian sammuttaa valot koko kunnastamme.

5.12.2024 Vojakkala, Loppi

MMT Terhi Mehtiö & TT Tuomas Mehtiö

Lähteet:

Lehtonen, O. 2019. Miltä Etelä-Savon maaseutu voisi näyttää vuonna 2030?

<https://kalenteri.maaseutu.fi/wp-content/uploads/events/7663/a1758f1f6510d88808d79abe2e576331.pdf>
(27.10.2024)

Nuttunen, A. 2019. Kyläkoulut Suomessa – kirjallisuuskatsaus suomalaisia kyläkouluja käsittelevistä tutkimusartikkeleista. Kandidaatin tutkielma. Tampereen yliopisto, Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/117018/NuttunenAnniina.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Nykänen, N. ja Väkeväinen, T. 1998. Kyläkoulut – Mahdollisuuksien meri. Luokanopettajan työ 2–3 -opettajaisella koululla. Jyväskylän: Tutkiva opettaja.

Peltonen, Taina. 2010. Yhdysluokkaopetuksen edut – myös esitetty kritiikki. Teoksessa Korpinen, E. (toim.) Eläköön kyläkoulu! Jyväskylä: PSKustannus. 105–116

Suomen Kylät ry. 2023. Kyläkoulujen pelastuspaketti.

https://suomenkylat.fi/content/uploads/2023/01/kylakoulujenpelastussuunnitelma_.pdf (27.10.2024)

Viljanen, E. 2007. Kyläkoulu kouluverkossa. Teoksessa Korpinen, E. (toim.) Kohti ilon pedagogiikkaa! 113–124. Jyväskylä: Tutkiva opettaja.

Yle, 2019. 13.9.2019 Suomi on jo tyhjä kyläkouluista, mutta kukaan ei tunnu tietävän koulujen sulkemisen vaikutuksia lasten hyvinvointiin ja oppimistuloksiin. <https://yle.fi/uutiset/3-10965335> (8.1.2021)

Perusopetuksen palveluverkon muutosesitys: kirjallinen mielipide

Vojakkalalaiset ry toivoo kyläkoulujen saavan jatkaa, ja säästöjä löytyvän jostain muualta. Pyydämme huomioimaan seuraavaa:

- Vojakkalasta koulu lakkautettiin 2010. Kylän väkimäärä lähti tästä rajuun pudotukseen, erityisesti lapsiperheitä hajosi ja muutti alueelta pois. Kylän asukasmäärä putosi neljäsosan muutamassa vuodessa (noin 210 asukkaasta -> v. 2019 151 asukasta). Vasta muutama viime vuonna on päästy hienoiseen kasvuun ja taloihin on saatu uusia asukkaita, ilahduttavasti jälleen myös nuoria perheitä.
- Koululakkautukset vaikuttavat vääjäämättä kylän yhteishenkeen ja yhteisöllisyyteen, yhdessä tekemisen perinne vaarantuu. Kyläkoulu oli Vojakkalassa keskeinen kohtaamispaikka eri-ikäisille. Yhteys kouluikäisiin ja lapsiperheisiin katkesi, vaikka kylän omille kokoontumisille tehtiin omat korvaavat tilat.
- Länsi-Lopen koulu on monen kylän lähikoulu. Vojakkalan ohella lapsia tulee Räyskälästä, Salonkylästä, Topenolta ja Ourajoelta. Jos näiden Länsi-Lopen laitakylien lähikoulu olisi jatkossa kirkonkylällä, laskee tämä alueen vaikuttavasti asuttujen kiinteistöjen arvoa vääjäämättä. Koulumatkat kirkonkylälle olisivat 20-27 km laita-alueilta suorintakin reittiä käyttäen.
- Monella kylällä on käynnissä sukupolvenvaihdos ja nuoret ovat palanneet/palaamassa kotiseudulle. Kyläkoulujen lakkautukset voivat kääntää suunnan toiseksi, mm. pelkona lapsiperheen arjen raskaus pidettyjen koulumatkojen vuoksi.
- Lähikoulut ovat kylien vetovoimatekijä. Jos ja kun kuntaan halutaan uusia asukkaita, ja mielellään työikäisiä, ovat elävät kylät ja haja-asutustalueet useimmille perheille kiinnostavampia kohteita kuin maaseututaajamat.
- Koulupäätökset olisi tehtävä lasten etua ajatellen. Pienet ryhmäkoot, turvallinen yhteisö ja kohtuullisemmat koulumatkat ovat kyläkoulujen valtti.
- Kyläkouluja ei saa lakkauttaa sitä varten, että taajamakoulut saadaan pidettyä täynnä! Vain jos lapsimäärät kyläkouluissa laskevat niin, että koulutoimintaa ei ole järkevää ylläpitää, on lakkautukset perusteltuja.

Vojakkalalaiset ry:n puolesta


Arto Rikonen pj


Sisko Savolainen sihteeri

Salonkylän kyläyhdistys on mukana tukemassa Länsi-Lopen koulun toiminnan jatkumista.

Olemme keskustelleet kyläläisten kanssa minkälaisia vaikutuksia Länsi-Lopen koulun lakkauttamisella olisi tätä laajaa syrjäistä aluetta ajatellen. Lähikoulu on tärkeä osa kaikkien lapsiperheiden elämää. Salonkylältä koulumatkaa kertyy 10-15km, joka on vielä kohtuullinen matka alakoulun oppilaita ajatellen. Koulun lakkautus lisäisi koulumatkaa vielä 10 kilometrillä ja lisää koulukuljetuksissa vietettävää aikaa reilusti.

Aktiivinen koulu on myös iso osa imagoa tälle syrjäiselle osalle Loppea. Jos koulu lakkautetaan, jää iso osa Lopen maa-alasta ilman koulua. Kyläkoulun lakkauttaminen vähentää merkittävästi kunnan reuna-alueiden vetovoimaan tänne muuttavia lapsiperheitä ajatellen. Pitääksemme kylät elävinä ja mahdollisesti kasvavina tarvitsemme työssäkäyviä aikuisia ja heidän lapsiaan. Ilman kyläkouluja ei maaseutu houkuta lapsiperheitä. Ilman eläviä kyliä ja maaseutua Lopen kaltainen kunta muuttuu pikkuhiljaa vain pariaksi tylsäksi taajamaksi, joka vie loputkin kunnan vetovoimasta.

Tässä muutamien kyläläisten huomiot omista kokemuksista ja tutkimuksista joita aiheesta on tehty. Pienen koulun etuja: Kyläkouluissa tärkeintä on yhteisöllisyys. Kaikki pystyvät toimimaan yhdessä, niin pienet kuin isot oppilaat. Isomman oppilaan auttavat pienempiä ja oppivat sitä kautta vastuuta, joka on tärkeässä roolissa lasten ja nuorten kasvaessa. Kyläkouluissa empatiakyky, tunnetaidot ja toisten huomioon ottaminen kasvaa juuri sen tärkeimmän, eli yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen ansiosta. Lisäksi pienissä ryhmissä yksilöiden tarpeet huomataan ja huomioidaan paremmin. Tiivis ja yhteisöllinen kyläkoulu on lapselle turvallisin, mukavin ja paras paikka kasvaa ja oppia.

Suurten koulujen isot oppilasmäärät ja täyteen tungetut ryhmät eivät ole kenenkään etu.

Opettajien henkinen kuormitus kasvaa ja työssä jaksaminen heikkenee. Suuret ryhmät aiheuttavat oppilaissa henkistä kuormitusta ja stressiä, joka lisää häiriökäyttäytymistä ja mielenterveysongelmia joka tuo ongelmia opiskeluun.

Kun kyläkouluissa opiskelu on yhteisöllistä ja kaikki huomioon ottavaa, on isoissa ryhmissä helppo jäädä huomiotta ja syrjäytyä.

Muutaman vanhan oppilaan ajatuksia koulusta;

”Meidän koulu oli ihanan pieni. Kaikki tunsivat toisensa ja olivat kavereita keskenään. Tunsin olevani turvassa.”

”Pieni alakoulu oli hyvä koska ryhmäkoot on pieni ja apua sai helpommin ku mitä isossa ryhmässä olisi saanut”

Loppuun kyläyhdistyksen puheenjohtajan ajatukset kylästä ja koulunkäynnistä.

Kylämme on laaja, mutta kylämme vakituisten asukkaiden yhteisö melko tiivis. Kylämme väki kuitenkin vanhenee. Tänne on 2000-luvun aikana muuttanut muutamia uusia lapsiperheitä joista meidän perhe on yksi. Uudet perheet elävöittävät kylää ja mahdollistavat

yhteisöllisyyden jatkumisen myös tulevaisuudessa, kun vanhat sukupolvet väistyvät. Vaikka vapaa-ajan asukkaita on paljon, ei suurimmasta osasta ole mitään tietoa. Vain muutamat kesäasukkaista ovat aktiiveja kylätoiminnassa. Vakituiset asukkaat pitävät alueen toiminnassa, yhteisön hengissä, tuovat avut tarpeessa ja mahdollistavat asumisen haja-asutusalueella.

Olemme itse Lopelle muutamia vuosia sitten muuttanut alle 30v. pariskunta, jolla on hieman alle 2 vuotias lapsi.

Oma lapsemme on ensimmäinen kylälle syntynyt lapsi vuosiin. Muut lapset ovat alakouluikäisiä tai vanhempia. Mutta koska alueelta löytyy kyläkoulu ja maaseudulle muutto on kasvanut lähivuosina, on meillä luottoa siihen, että omaan kyläämme ja naapurikyliin muuttaa vielä lapsiperheitä tai lapsia harkitsevia pariskuntia. Näin omakin lapsi saa kasvaessaan kyläkoulusta oman alueen ystäviä, joiden luo voi itse kulkea pyörällä tai kävellen. Jos Länsi-Lopen koulu lakkautetaan, en näe mitään järkeä, miksi tälle puolelle Loppea jäisi kukaan tuleva perhe asumaan, tai kukaan uusi perhe muuttaisi. Myös itse harkitsen muuttoa jonnekin, missä maaseudun kylien ja niiden koulujen arvo vielä ymmärretään.

Olen itse käynyt koulua 20, 50 ja 500 oppilaan koulussa. Kyläkoulut olivat turvallisia ja mukavia paikkoja opiskella, joissa kaikki saivat kavereita helposti kun kaikki tehtiin yhdessä koulussa ja välitunnilla. Ketään ei jäänyt tekemisen ulkopuolelle. Erityistarpeita vaativat oppilaat otettiin huomioon, jotta myös heillä opiskelu sujuisi parhaalla mahdollisella tavalla.

Suuri koulu on kuin tehdas. Mahdollisimman tehokas ja tuottava, jonka tavoite on saada mahdollisimman monta oppilasta läpi koulutusjärjestelmästä halvimmalla tavalla. Oppiminen on vain ja ainoastaan opiskelijan vastuulla. Yksin jääminen ja syrjäytyminen, sekä kiusaaminen on helppoa. Hyvät opiskelijat pärjäävät ja oppivat. Huonommat ja erikoistarpeita vaativat eivät opi. Pienryhmiä on, mutta oppilasmäärien lisääntyessä pienryhmien koot kasvavat, koska varoja ei kuitenkaan saada kasvattamaan pienryhmien määrää isoissa kouluissa. Pienryhmissä olevat erkaantuvat muusta koulusta, elleivät ole suosittuja muiden oppilaiden keskuudessa. Tämä lisää sosiaalisia ja mielenterveysongelmia. Yläkouluikäinen tästä jotenkuten selviää, alakouluikäinen ei.

Kyläkoulu on alakouluikäiselle paras paikka kasvaa.

-Toni Riento

Salonkylän kyläyhdistyksen puheenjohtaja ja tulevan alakoululaisen isä.

Lähtettäjä: Kaisa Haapala <khaapala@gmail.com>

Lähetetty: tiistai 17. joulukuuta 2024 22.51

Vastaanottaja: Lopen Kunta

Aihe: Mieli-pide Joentaan koulun lakkauttamissuunnitelmasta

Arvoisat sivistyslautakunnan jäsenet

Joentaan koulua ei missään nimessä tule lakkauttaa pikaisella aikataululla. Myöhemmin, jos oppilasmäärä pienenee, lakkauttaminen voi tulla ajankohtaiseksi. Tutkimukset osoittavat, että koulujen lakkauttaminen ei tuo tavoiteltuja säästöjä. Kouluverkkoa koskevat päätökset pitää tehdä harkitusti ja suunnitelmallisesti ja niin, että työtekijöillä, oppilailla ja perheillä on riittävästi aikaa sopeutua.

Joentaan koulun toiminta on tehokasta ja ryhmäkoot ovat sopivia. Molemmat opettajat ovat kokeneita ja ammattitaitoisia ja viihtyvät hyvin, ovat olleet talossa pitkään. Pienissä yksiköissä konfliktien ratkaiseminen on helpompaa. Kaikki lapset tuntevat toisensa ja vanhemmatkin saattavat tutustua. Pieni koulu luo yhteisöllisyyttä.

Joentaan koulu on ainoa kunnan kiinteistö Joentaan alueella, eikä siitä kannata luopua. Lapset viihtyvät pihalla, jossa on paljon tilaa, metsä, jääalue ym monipuolisia mahdollisuuksia välituntileikkeihin ja opetukseen.

terveisin,

Kaisa Haapala

Joentaan koulun oppilaan vanhempi

Lähettäjä: Heidi Saxén <hheidimariae@gmail.com>

Lähetetty: keskiviikko 18. joulukuuta 2024 10.06

Vastaanottaja: Lopen Kunta

Aihe: Mieli pide Joentaan kyläkoulun lakkauttamiselle

Mieli pide Joentaan kyläkoulun lakkauttamiselle

Lapsemme aloitti Joentaan kyläkoulussa innolla ja odottavaisin mielin syksyllä 2024. Kuitenkin muutama viikko koulun aloituksen jälkeen saimme Wilma viestin mahdollisesta koulun lakkautuksesta, tieto tuntui hyvin epätodelliselta ja pettymys iski. Lapsen koulutaipale oli hienosti lähtenyt alkuun, päivittäin kerrottuja tarinoita mitä milloinkin on tehty ja kuinka kivaa koulussa on. Lapsella on kavereita koulussa, luokan oppilaat ovat yhtenäinen ryhmä, vaikka he ovatkin eri-ikäisiä. Sekä isommilla luokilla olevat oppilaat osallistuvat pienempien oppilaiden koulu-ärkeen. Oppilaat tuntevat toisensa, joten kiusaamista, toisten poissulkemista tai eristämistä ei tapahdu. Samaa ei voi sanoa Lopen yhtenäiskoulusta. Tämä on kuitenkin iso huolenaihe, koska lapset ovat oppivelvollisia ja kaikilla lapsilla on oikeus turvalliseen kouluympäristöön ja oppimisrauhaan. Pienessä kyläkoulussa näihin asioihin on mahdollisuus puuttua heti. Kyläkoulussa opettajat tuntevat oppilaat, ja lapset luottavat koulun aikuisiin.

Joentaan koulun opettajilla on hieno ammattitaito. Koulussa on lämmin ilmapiiri. Koulun ja kodin välinen yhteistyö/kommunikointi toimii. Joentaan koululla on laadukas opetus, oppimis- ja kasvuympäristö lapselle. Lapset ovat yhdenvertaisia ja lasten perusoikeudet koululla toteutuu. Meidän ujompi lapsikin, joka esikoulussa oli hyvin ujo ja arka osallistumaan, on Joentaan koulussa vapautunut täysin tästä arkuudesta. Hän osallistuu tunneilla aktiivisesti ja hänet otetaan huomioon. Kehitys puheessa ja kirjaimissa ja lukutaidossa on ollut huikeaa. Ja siitäkin on kiittäminen pientä luokkaa, opettajaa ja kommunikaatiota. Oppilailla on aikaa kerrata edellisen päivän läksyt huolellisesti ja saada yksilöllisiä apuja/neuvoja sekä palautetta.

Taksimatka on pitkä koululaiselle ja vanhemmille on tärkeää tietää, että koululle on päästy turvallisesti ja siellä ei tapahdu mitään ikävää. Tähän ei ole ollut huolta kertaakaan, lapsen on mukava odottaa koulun alkua koululla vaikka joutuukin odottamaan oppituntien alkua puoli tuntia. Yhtenäiskouluun siirtyminen pidentäisi taksimatkaa entisestään, joka vaikuttaa myös koulupäivän jälkeen vapaa-aikaan sekä harrastuksiin.

Joentaan koulun piha on turvallinen, metsän vieressä, siellä on paljon tekemistä välitunneilla mm. majan rakentamiset, pallon potkiminen, kodassa istuminen, kiipeilytelineet ja keinut ym, mäen laskut. Mielikuvitus saa vaeltaa ja lapsi saa olla pidempään lapsi. Kaiken ikäiset leikkivät tai pelaavat keskenään.

Tärkeintä ei ole ollut modernit laitteet tai uusimmat tilat. Niistä ei lapsi ole edes puhunut eikä osannut edes kaivata, vaikka esikoulussa tällaiset oli. Kuulemistilaisuudessa nousi esiin esimerkiksi vessan sijainti ulkona, mutta tästäkään ei ole lapselta tullut mitään ihmetystä, eikä meiltä aikuisiltakaan.

Se tiivis yhteisö ja koulumaailma, joka on Joentaan koululla, on se jonka omille lapsille haluan suoda. Pitkään oli kotona puhuttu kuinka muut sisarukset (3lasta, 4syntyy pian) tulevat sitten sinne. Esikoinen ja

toinen lapsi (aloittaa ensimmäisen luokan vuonna 2026 Joentaan koululla) varsinkin ovat odottaneet, että pääsevät yhdessä koululle. Sekä koulumatkan varrelta tutuksi tulleet perheiden lapset, jotka olisivat tulossa Joentaan koululle oppilaaksi tai ovat siellä nyt oppilaana. Pettymys on aika suuri jos näin tapahduksaan.

Kunnantalolla kuulemistilaisuudessa esitettiin, että yhtenäiskoululle tulisi myös yhdysluokkia. Joentaan koululla järjestetyssä kuulemistilaisuudessa esitettiin vaihtoehtolaskelmia, joiden mukaan syntyisi enemmän säästöjä sillä kun nykyiselle kouluverkolle tehtäisiin muutoksena, että olemassa oleville yhtenäiskoulun luokille tehtäisiin yhdysluokkia.

Laskelmia tutkiessa perusopetuksen oppilasennusteesta, on mielenkiintoista minkä takia Joentaan kyläkoulu halutaan lakkauttaa ensimmäisenä, koska siellä oppilasmäärä pysyy samana. Kun taas Kormun koulun oppilasmäärä puolittuu. Kuulemistilaisuudessa oli myös puhe, että Joentaan koulu on toimintakykyinen vielä 10 vuotta eteenpäin. Puhetta nousi myös Kormun koulun huonosta ilmanvaihdon laadusta.

Kyläkoulujen lakkauttaminen eteni näin nopeasti, niin asiasta kertominen lapselle oli vaikeaa. Lapsi ei ymmärtänyt miksi hänen koulunsa halutaan lakkauttaa, pohti mitä meille nyt käy, minne hän sitten joutuu, minne hänen kaverit menee, entä minne opettaja menee. Vastauksia ei ollut antaa lapselle. Koululla järjestettiin lapsien kuuleminen, jonka tarkoituksena ei vastaa ollenkaan kyläkoulun säilyttämisen kannatusta, vaan yritetään pitää yhtenäiskoulun puolta. Lapsi oli ymmällään kysymyksistä, esim. onko sinulla kavereita yhtenäiskoulussa, on ne jotka oli eskarissa samaan aikaan, mutta osahan on täällä Joentaan koulussa. Inhottavaa on myös epävarmuuden tunne tulevasta, joka paistoi lapsesta. Tuntui, että lapsen mielipiteellä ei ole väliä, vaikka hän haluaisi jatkaa Joentaan koululla.

Hämeenlinnasta tänne muuttanut ja itse käynyt isossa koulussa, tiedän millainen koulumaailma se iso koulu on. Miten huomioidaan kaikki oppilaat jos luokkakoot ovat isoja, entä miten otetaan huomioon lasten hyvinvointi. Meidän asuinsijaintimme on Riihimäkeen ja Lopelle 15 km, joten jos Joentaan kyläkoulu lakkautetaan, tulee meidän pohtia mahdollisesti Riihimäelle kouluun siirtymisestä tai sitten Läyliäisiin, jotka ovat työpaikkojen matkan varrella.

Kyläkouluja on muutenkin lakkautettu nyt paljon, ja niiden vaikutuksista on tehty paljon tutkimuksia. Kun keskitetään oppilaita ja tehdään suuria oppilaitoksia, on tuloksia siitä, että lasten osaaminen ei kehity samalla tavalla, saati lasten hyvinvointi kouluilla ei pysy samantasoisena kuin ennen. Lopen tilanteessa esimerkkinä yhtenäiskoulun tilanteiden kärjistyminen viime vuonna 2023. Tutkimuksia on tehty myös siitä, että koulutusmenot kasvoivat maltillisesti vain vähäisiä kouluverkkomuutoksia tehneissä kunnissa.

<https://yle.fi/a/74-20048667>

Heidi Saxen

hheidimariae@gmail.com

Jarkko Jokelainen

jakke_jokelainen@hotmail.com

Lähetäjä: Tytti Pyykkönen-Ravantti <tytti.pyykkonen-ravantti@hyria.fi>

Lähetetty: keskiviikko 18. joulukuuta 2024 11.15

Vastaanottaja: Lopen Kunta

Aihe: Kirjallinen mielipide Joentaan koulun lakkauttamisesta

Hei,
alla ja liitteessä mielipiteemme Joentaan koulun lakkauttamisesta hyödynnettäväksi asian käsittelyssä.

Terveisin

Tytti Pyykkönen-Ravantti ja Jyrki Ravantti

Pajalantie 19, 12640 Jokiniemi

Mielipide:

Joentaan koulun lakkauttaminen on päätös, joka vaikuttaisi merkittävästi alueen perheiden arkeen ja lasten hyvinvointiin. Kyläkoulun säilyttäminen on meille tärkeää monesta syystä, ja haluamme tuoda esiin muutamia keskeisiä näkökulmia, jotka tukevat koulun säilyttämistä. Osa näkökulmista liittyy omaan arkeemme ja osa siihen, miten kuntalaisina näemme päätöksen vaikuttavan Lopen houkuttelevuuteen asuinpaikkana.

Ensimmäiseksi huomautamme, että kyläkoulun läheisyys on meille ja monille muille alueen asukkaille korvaamaton etu. Lyhyet koulumatkat ovat erityisen tärkeitä lasten turvallisuuden ja hyvinvoinnin kannalta. Monien Joentaan koulun oppilaiden koulumatkat pitenevät merkittävästi, jos koulu lakkautetaan ja oppilaat siirretään Lopen yhtenäiskouluun. Meidän lapsemme eivät saisi koulukyytiä, joten arkeamme kuormittavaksi tekijäksi tulisi lasten kuljettaminen kouluun, kun he eivät enää voisi kulkea joka päivä itsenäisesti kävellen. Tätähän joutuisimme miettimään viimeistään silloin, kun sää on sateinen, tiet jäisiä tai kun pakkasta on reilusti, jolloin lapsilta on kohtuutonta odottaa neljän kilometrin matkan kulkemista jalan tai pyörällä.

Olemme valinneet asuinpaikkamme niin, että koulu on lähellä kotia, jolloin arki on mutkatonta ja turvallista. Emme koe Lopella asumista enää palkitsevana ja vaivan arvoisena, jos joudumme järjestelemään lapsille kyytejä kouluun kesken työpäiviemme. Olemme vaativassa asiantuntijatyössä käyviä ihmisiä, joilla ei ole mahdollisuutta tällaiseen palkattomaan oheistoimintaan.

Toiseksi, näemme että kyläkoulun lakkauttaminen heikentäisi sekä tämän alueen että koko Lopen vetovoimaisuutta. Tämä voi johtaa siihen, että nykyiset asukkaat muuttavat pois alueelta ja uusien asukkaiden houkuttelu Lopelle vaikeutuu, mikä heikentää entisestään kunnan elinvoimaa ja taloudellista tilannetta. Kyläkoulut ovat monelle perheelle tärkeä syy muuttaa Lopelle ja pysyä täällä, ja niiden lakkauttaminen voi vähentää lapsiperheiden halukkuutta asettua alueelle. Koemme, että Lopella ei juuri ole vapaa-ajan palveluita (teatteria, uimahallia, laadukkaita ravintoloita jne.) ja kunnan palveluista kyläkoulu ja kirjasto ovat meille tärkeimmät. Ne nousevat elämänlaadun kannalta tärkeimmiksi, kun juuri muuta ei ole tarjolla. Jos Joentaan koulu lakkautetaan, niin perheemme paikkakunnalla vahvasti pitävä palvelu poistuu.

Esitys kyläkoulujen lakkauttamisesta on aiheuttanut paljon vastusta, mikä osoittaa kyläkoulujen tärkeyden meille alueen asukkaille. Uskomme, että emme ole ainoita, jotka pohtivat sitä, mitä Lopen kunta meille asukkaina oikeastaan antaa, jos kyläkouluja ei enää olisi. Kuka vaan saa lapsensa isoon kouluun ja mahdollisesti pitkän koulumatkan päähän esimerkiksi Riihimäellä, Hämeenlinnassa tai Hyvinkäällä, joissa näiden haittojen vastapainoksi on tarjolla erilaisia

vapaa-ajan vieton mahdollisuuksia. Kysymme, kannattaako hyvätuloisia loppilaisia usuttaa muuttamaan pois kunnasta poistamalla heille tärkeä kunnallinen palvelu, joka on mahdollisesti ratkaissut sen, että tälle alueelle ja ylipäätään Lopelle on alun perin muutettu. Joentaan koulun alueen asukkaat ovat muihin alueisiin nähden hyvätuloisia ja siten heidän pitämisensä ja uusien samankaltaisten asukkaiden houkuttelevuus kunnan asiakkaina lienee järkevää (ks. verohallinnon tulotiedot asuinalueittain).

Myös kyläyhteisön toiminta heikkenee koulun lakkauttamisen myötä. Kylältä poistuisi paikka, jossa pelata Jääkiekkoa, salibandya ja koripalloa sekä talvisin laskea pulkkamäkeä. Kylällä ei olisi kiinteistön ja alueen myynnin jälkeen yhteistä ajanviettopaikkaa, joka käytännössä heikentäisi kyläyhteisön toiminnan mahdollisuuksia.

Kolmanneksi, olemme erittäin tyytyväisiä Joentaan koulun opetukseen ja toisaalta emme näe niitä etuja, joilla Lopen yhtenäiskoulua meille tyrkytetään. Kyläkoulu tarjoaa lapsille erinomaiset puitteet oppimiselle ja kasvamiselle. Opettajat tuntevat kaikki oppilaat, mikä luo turvallisen ja välittävän oppimisympäristön. Eri-ikäisten lasten yhdessä toimiminen tarjoaa paljon hyvää molemmille osapuolille: vanhemmat lapset oppivat huolehtimaan nuoremmista ja nuoremmat lapset saavat tukea ja esimerkkiä vanhemmilta lapsilta.

Neljänneksi, prosessin aikana on monesti kiinnitetty huomiota laskelmiin, joilla Joentaan koulun lakkauttamista pidetään perusteltuna. Olemme osa sitä joukkoa, jonka mielestä Joentaan koulun lakkauttamisen säästöihin liittyvät perustelut eivät ole riittäviä. Kannattaa suhtautua vakavasti huomioihin, että esitetyt kustannussäästöt näyttävät virheellisiltä ja liioiteltuja. Laskelmissa on käytetty väärä lukuja, ja todelliset säästöt voivat jäädä hyvin pieniksi tai niitä ei synny lainkaan (ks. Joentaan koulun lakkauttamiseen liittyvässä kuulemisessa 2.12.2024 esitetyt huomiot laskelmista). Mielestämme selkein esimerkki on väite, jonka mukaan Joentaan koulun lakkauttaminen johtaisi 155 000 € säästöön vuositasolla koulun opetushenkilöstön palkkakulujen poistumisen vuoksi (Info- ja kuulemistilaisuus 13.11.2024 esitysmateriaalin sivu 63, joka on otsikoitu Joentaka->Yhtenäiskoulu 2026/Arvio säästöistä). Toisaalla on kerrottu, että koulujen lakkauttaminen ei johda opetushenkilöstön irtisanomiseen, vaan opetushenkilöstö siirretään muihin kouluihin. On siis tosiasioiden vastaista väittää, että tämä olisi säästöä kunnalle, koska todellisuudessa sama kulu vain siirtyisi Kirkonkylän koulun kustannuspaikalle ja säilyisi siten edelleen Lopen kunnan sivistystoimialan kuluna. Jos laskelmia purkaisi huolellisesti, niin todennäköisesti sieltä löytyisi vastaavanlaisia virheitä. Tällaiset virheellisyydet saavat laskelmat näyttämään epäluotettavilta, jolloin kunnallista päätöksentekoa ei voi pohjata niiden varaan.

Kuntalaisina edellytämme, että Lopella tehtävät päätökset perustuvat huolelliseen taustatyöhön ja vaihtoehtojen esittämiseen. Näitä olisi varmaan voinut halutessaan vaatia palkkion vastineeksi konsulttiyritykseltä, jonka ehdotelmiin esitys lakkauttamisesta perustuu, mutta Loppi on hänet päästänyt asiassa aika helpolla. Kyseistä konsulttiyritystä on kritisoitu yhteen asiaan keskittymisestä ja samojen säästöehdotusten tekemisestä kaikille kunnille ja kaupungeille, jotka asiakkaakseen onnistuu haalimaan (ks. Ylen dokumentti aiheesta: <https://areena.yle.fi/1-50278167>). Ajatusta siitä, että kyläkoulujen lakkauttaminen yksiselitteisesti pelastaa kuituvien kuntien talouden on kritisoinut esimerkiksi Karvi (https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/Liite-5_Tilastollisen-tarkastelun-tiivistelma_1.pdf). Selvityksensä johtopäätöksissä Karvi toteaa, että ” --- tilastoanalyysi antaa viitteitä kouluverkkojen negatiivisista elinvoimavaikutuksista, kuten lisääntyvästä lähtömuutosta, heikommasta työllisyys- ja työpaikkakehityksestä sekä koulutusmenojen odotettua heikommasta kehityksestä. Analyysi osoittaa myös selvästi haastavan tilanteen, jossa radikaaleja kouluverkkojen muutoksia tehdään: lähes kaikilla elinvoiman mittareilla suuria kouluverkkojen muutoksia tehneissä kunnissa elinvoiman tila on haastava, joka pakottaa kunnan toimimaan. Kouluverkkojen muutokset eivät kuitenkaan näytä ratkaisevan elinvoiman haastavaa tilaa vaan pahimmillaan heikentävän tätä entisestään. Tärkeää olisi tarkastella muutosten merkitystä koulutustasoon tulevaisuudessa, mikäli kielteinen kehä jatkuu.”

Edellytämme, että Loppi kartoittaa kaikki muut mahdolliset säästökohteet ennen kuin tehdään päätöksiä, jotka vaikuttavat lasten ja perheiden elämään näin merkittävästi eivätkä edes takaa toivottuja säästöjä. Edellä mainituista syistä vastustamme Joentaan koulun lakkauttamista. Kyläkoulun säilyttäminen on tärkeää lasten hyvinvoinnin, perheiden arjen sujuvuuden ja alueen sekä koko Lopen vetovoimaisuuden kannalta.

Joentaan kyläyhdistys ry:n kannanotto kyläkoulujen lakkauttamiselle

Joentaan kyläyhdistys ry:n kanta Lopen kyläkoulujen lakkauttamiselle ja erityisesti Joentaan kyläkoulun lakkauttamiselle on selkeä ja se on EI!

Alun perin jokiniemeläiset kävivät koulua 1867 perustetussa Lopen kylän kansakoulussa ja 1901 perustetussa Sajaniemen koulussa. Kylällä kuitenkin toimi myös kiertokoulu sekä pyhäkoulu, mutta vuonna 1911 perustettiin vihdoinkin Joentaan koulu. Koulun perustamiseen tarvittavat rahat kerättiin yhteistyössä kyläyhteisöjen kanssa perustetulla ompeluseuralla. Tontti saatiin lahjoituksena H.G. Paloheimolta. Ensimmäisenä vuotenaan oppilaita oli koulussa 52. Parin vuoden päästä koululaisia oli lähialueella jo niin paljon, että 1919 perustettiin myös Hirvijärvelle oma koulu.

Haluamme tuoda historian esiin, sillä kunnan ja päätösten tekijöiden tulee ymmärtää, että kyläyhteisöjen ja ihmisten välisellä yhteistyöllä on täälläkin hyvin pitkät perinteet. Nykyisessä muodossaan Joentaan kyläyhdistys perustettiin vuonna 1980. Siitä lähtien kyläyhdistys on elävöittänyt toiminnallaan kylän toimintaa erilaisilla juhlilla, tapahtumilla sekä varainkeruulla toiminnallaan. Kyläyhdistys on järjestänyt koululaisille myös toimintaa, kuten perinnepäiviä, joissa on opetettu lapsille esimerkiksi kaarnaveneiden ja seppeleen tekoa tai tuohitöitä ja verkonkudontaa sekä muita perinnetaitoja. Joka vuosi kyläyhdistys jakaa myös yhdelle koululaiselle reilu kaveri-palkinnon, jonka oppilaat valitsevat äänestämällä oppilaiden joukostaan. Kyläyhdistys on myös rakentanut turvallisen sekä valaistun kyläpolun koululaisille Rauhalan alueelta koululle. Kyläyhdistys on myös pitänyt huolta Äijämäen juoksuhaudoista, joka tarjoaa myös oivan mahdollisuuden opintoretkille. Koululle on myös hankittu aikojen saatossa erilaisia tarvikkeita, urheiluvälineitä, pihakuusen valot, ompelukone jne.

Kyläyhdistys on tukenut koulunkäyntiä muun muassa seuraavilla isommilla hankinnoilla:

- Vuosi 2005 Kyläpiha hanke eli koulun pihan maisemointi, katos, kiipeilytelineet, keinut turvahiekalla, hiekkalaatikko, penkit, grilli sekä turvallinen ja valaistu kyläpolku Rauhalan alueelle. ELY-keskus 13356€, Kyläyhdistys 8904€, josta 4420€ talkootyötä.
- Vuosi 2012 Kyläpihan liikuntapaikka eli jääkaukalo ja sen perustustyöt vuonna. ELY-keskus 14802€, Joentaan kyläyhdistyksen osuus 9830€, josta 6870€ talkootyötä.
- Vuosi 2016 Jääkaukalon päätyverkkojen ja kivituhkan hankinta kokonaan kyläyhdistyksen varoilla Yhteensä 5070€.

Joentaan kyläkoulu on koko kylän kokoontumispaikka ja se on viimeinen kunnan Joentaan kyläläisille tuottama lähipalvelu. Koululla on järjestetty runsaasti erilaista toimintaa:

- Joulu- ja itsenäisyysjuhlia
- Krouvin kyläpäiviä ja muita tapahtumia
- Erilaisia myyjäisiä
- Diskoja koululaisille
- Kahvakuulaa
- Parkour kerho
- Englannin kerho

Tämän lisäksi koululla on ainoa kylän leikkipaikka. Jos koulu lakkautetaan ja myydään, niin kyläläisillä ei ole enää paikkaa, jossa järjestää toimintaa. Ennen kaikkea kyläkoulun lakkauttamisessa kärsisivät eniten koulun nykyiset ja tulevat oppilaat.

Joentaan koulun lakkautus ja oppilaiden siirto LYK:iin lisääisi koulukuljetusten tarvetta. Lapsia lisättäisiin koulukuljetusten piiriin ja aiempien kuljetusoppilaiden kuljetusaika pitenee entisestään. Kaikki toimenpiteet, jotka lisäävät koulukuljetuksen määrää tai kestoa on pois muusta kuten harrastuksista, läksyjen teosta, arkiliikunnasta tai jopa yöunista. Kieltämättä matka Joentaan koululta LYK:iin on suhteellisen lyhyt, mutta se ei ole turvallinen. Sajatie on luokiteltu 1-2 luokkalaisille vaaralliseksi, eikä suotta. Sajatien kapeat pientareet ja suuri liikenteen määrä (2500 autoa/päivä) tekevät tiestä turvattoman kulkea. Sajatieltä jokiniementielle siirryttäessä alkaa kuitenkin onneksi kevyenliikenteen väylä, tosin tämä väylä alkaa olla todella huonossa kunnossa. Varsinkin Sajatieltä Alteams Oy:lle asti. Kantatie 54:n varressa asuvien oppilaiden perheissä pelkkä ajatus bussipysäkille kulkevasta tien ylittävästä pienestä lapsesta herättää kauhukuvia.

Joentaan koulun ympäristö on idyllistä maalaismaisemaa. Piha tarjoaa lapsille mahdollisuuden leikkeihin ja peleihin luonnon katveessa. On tutkittu, että luonto ja viherympäristö vahvistaa hyvinvointia, auttaa palautumisessa, lieventää stressiä, kohottaa mielialaa ja ennen kaikkea houkuttelee liikkumaan. Tällaista ei ole tarjolla LYK:in asfaltoidulla piha-alueella. Luonnon keskellä on myös helpompi opettaa lapsille ja nuorille luonnon sekä ympäristön kunnioituksen merkitystä.

Tällä hetkellä yhdysluokkien tuomat vahvuudet ovat saatavilla vain kyläkouluissa. Yhdysluokkaopetuksessa opettaja kiinnittää enemmän huomiota oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin ja vahvuuksiin. Oppilaalla on mahdollisuus edetä omaa tahtiaan, esimerkiksi osallistua jopa jo ylempien luokkien tehtäviin, jos oma osaaminen sen mahdollistaa. Vanhemmat lapset voivat myös saada kertausta omiin oppimiinsa asioihin auttamalla nuorempia ja vastaavasti nuoremmat voivat innostua, jo vaativimmistakin asioista, kun näkevät varttuneempien käyvän erilaisia asioita läpi.

Tämä samassa luokassa toimiminen edistää ja kehittää lasten empatiakykyä, vastuuntuntoa, itseluottamusta ja kykyä toimia yhdessä erilaisten ikäryhmien kesken. Eivätkö nämä ole juuri niitä arjen ja työelämän tarvittavia sosiaalisia kykyjä? Näillä kaikilla keinoilla kehitetään myös ryhmähenkeä, joilla ehkäistään myös kiusaamista.

Elämme tällä hetkellä globaalissa opettajapulassa, joten opettajia ja sijaisia on hankala saada. Joentaan koululla tämän hetken opettajat ovat viihtyneet onneksi jo pitkään. Eikö yhdysluokkaopetus voi olla myös vetovoimatekijä?

Yhdysluokassa opettaja voi

- oppia suunnittelemaan ja toteuttamaan opetusta eri ikä- ja taitotasolle
- hyödyntää ryhmätöitä, pareittain oppimista ja vertaisoppimista
- yhdistää eri aineita ja aihekokonaisuuksia laajasti ja luovasti
- pitää yhteyttä vanhempaintoimikunnan ja kyläyhdistyksen kanssa ja hankkia niiden avulla erilaisia asioita kouluun esimerkiksi tukemaan opintoja
- päästä halutessaan osaksi kyläyhteisöä

Jos kunta antaa kylä- ja lähikouluillemme mahdollisuuden, voimme kyläyhdistyksessä vakuuttaa tekevämme kaikkemme tukeaksemme Joentaan koulun toimintaa jatkossakin ja kehittää kylän toimintaa entistäkin eläväisemmäksi.

Joetaan kyläyhdistys kannattaa yhdysluokkiin siirtymistä ja vastustaa kyläkoulujen lakkautusta.

Lopella 17.12.2024 Joetaan kyläyhdistys ry